

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Molla yas məclisində dünyasını dəyişdi

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 26 dekabr 2016-cı il Bazar ertəsi № 288 (6609) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

İçində generalların da olduğu rus təyyarəsi niyə qəzaya uğradı?

Suriyaya uçan "Tu-154" Qara dənizə düşdü - 91 ölü, 2-si general, 9-u jurnalist...; Putin mətəm elan etdi...

yazısı səh.3-də

Azərbaycanın düşməne qarşı yeni sürpriz silahları

yazısı səh.11-də

Müxalifət ölkədəki durumu müzakirə etdi

yazısı səh.3-də

Qalmaqalı məhkəmələr gələn il də bitməyə bilər

yazısı səh.10-də

Səidə Qocamanlıdan əfv müjdəsi: "Ola da bilər..."

yazısı səh.4-də

Gələn il bu mallar bahalaşacaq - iqtisadçı alimin proqnozu

yazısı səh.4-də

Təyyarələri havada terrorçular deyil, dövlətlər partladır - Həmid Herişinin yazısı

yazısı səh.13-də

BMT baş katibinə qarşı rüşvət ittihamı

yazısı səh.6-də

Gələn il manata ən çox təzyiq edəcək iqtisadi amil - ekspert açıqladı

yazısı səh.6-də

Güney Azərbaycan Ruhaninin erməni sevgisinə niyə susdu?

yazısı səh.9-də

Azərbaycanlı "qanuni oğru" Türkiyədə döyüldü

yazısı səh.10-də

Sərkisyan və komandasının başı yeni dərdədə...

ERMƏNİSTAN İQTİSADİYYATI ÜÇÜN MÜHARİBƏ KABUSU - APREL DƏRSİ

4 günlük savaştan sonra düşmən ölkənin iqtisadi göstəriciləri daha sürətlə pisləşir; çözülməyən Qarabağ məsələsi səbəblərin ən önəmlisi kimi; erməni baş nazirindən acı etiraf, amerikalı diplomatdan isə xəbərdarlıq gəldi...

Bu həftə Tağı Əhmədov məhkəmədə dindiriləcək - mühüm gözlənti

Metropolitenin sabiq şefi prosesdə Akif Çovdarovdan 3 milyon manatını tələb edəcək; məhkəmədə Əhmədovun oğlu və qardaşı oğlu da ifadə verəcək...

yazısı səh.5-də

Eldar Mahmudov yaxın qohumunu həbsdən çıxarır

Beytulla Hüseynov

yazısı səh.10-də

Musa Yaqub: "Mənim ilk adım Musavat olub"

yazısı səh.12-də

Mehman Əliyev: "Hökumət çox gecikir"

yazısı səh.7-də

26 dekabr 2016

Təbriz zindanında aclıq edən soydaşımızdan həyəcanlı müraciət

"Mən azərbaycanlı siyasi məhbus Murtaza Muradpuram. Təxminən 25 və ya 26 aydır ki, həbsdəyəm. Hazırda Təbriz zindanının 12-ci korpusunda saxlanılıram və dekabrın 24-də aclıq aksiyamdan 61 gün keçir. Mən aclıq etdiyim gündən su, kəmərcəy, bir neçə qənd və bir az duzdan başqa heç nə qəbul etmirəm".

Bu, Təbriz zindanında məhbus həyatı yaşayan azərbaycanlı siyasi məhbus Murtaza Muradpurun dekabrın 24-də yaydığı müraciətidir. Öz sağlamlıq durumu ilə bağlı səs faylı yayan azərbaycanlı fəal daha sonra bildirib: "Etiraz aksiyamın səbəblərini Şərqi Azərbaycan Ədliyyə Şöbəsinin rəisi, sonra isə İran Məhkəmə Sisteminin rəisinə məktub vasitəsi ilə izah etmişəm. Əsas tələbim mənim dosyemlə bağlı cəza qanununun 10-cu maddəsi və islam cəza qanununun 134-cü maddəsinin icra edilməsi məsələsidir. Aclıq aksiyama səbəb olan digər məsələ mənə qarşı "sistemin əleyhinə təbliğ etmək" və "ölkə təhlükəsizliyini pozmağa cəhd göstərmək" ittihamlarının irəli sürülməsidir. Bu barədə səlahiyyətli məsullara yazdığım məktublarda geniş məlumat vermişəm".

M. Muradpur müayinədən sonra sağlamlığının təhlükədə olduğunu da qeyd edib. Aclıq nəticəsində təxminən 27 kiloqram çəki itirmişəm. Çox zəifləmişəm. Hətta şəxsi işlərimi də kiminsə yardımı olmadan görə bilmirəm. Lakin aclıq aksiyamı azadlığa buraxılanadək davam etdirəcəm, əks halda bu yolda öləcəm".

Şənbə günü isə Təbrizdə M. Muradpurla bağlı dəstək aksiyası keçirilib. Toplantıda siyasi məhbusun ailə üzvləri ilə yanaşı, bir çox milli-mədəni fəal da qatılıb. Etirazçılar Murtaza Muradpurun qanuni tələbinin təmin edilməsi və onun azadlığa buraxılmasını tələb ediblər. GünAz TV-nin yaydığı məlumata görə, İranın təhlükəsizlik qüvvələri dinc keçirilən yığıncağa kobud şəkildə müdaxilə edib, aksiyacıları qarşı zorakılıq tətbiq edərək onlardan bir neçəsini saxlayıb. Etiraz yığıncağı keçirildiyi əraziyə çox sayda təhlükəsizlik qüvvələrinin toplaşdığı bildirilir.

M. Muradpur aclıq aksiyasını oktyabrın 25-dən keçirir.

□ Cavid TURAN

Rusiya səfirinin qatili cinayəti tək törətməyibmiş

Rusiyanın Ankaradakı səfiri Andrey Karlovun qətli terrorçunun şəxsi təşəbbüsünün nəticəsi olmayıb, hücum əvvəlcədən planlaşdırılıb. APA-nın "Anadolu"ya istinadən verdiyi xəbərrə görə, bunu Türkiyə DİN rəhbəri Süleyman Soylu bildirib.

"Biz terrorçunun ölkənin daxilində və xaricindəki əlaqələrini müəyyənləşdirməyə çalışırıq. İstintaqın hazırkı mərhələsində qatilin FETÖ ilə əlaqəli olduğu dəqiq müəyyənləşib. Sui-qəsd qatilin şəxsi təşəbbüsünün nəticəsi deyil, terror aktı əvvəlcədən planlaşdırılıb", - deyərək qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, istintaq terror aktının çox mühüm təfərrüatları ortaya çıxarıb, lakin bu detallar hazırkı mərhələdə istintaq sirridir və onları indidən ictimailəşdirmək düzgün olmazdı. Nazir istintaqın rusiyalı ekspertlərlə birgə aparıldığını qeyd edib. DİN rəhbəri qeyd edib ki, parlament seçkilərindən sonra, 2015-ci ilin iyununda törədilən terror aktları və Rusiya diplomatının qətli biri-biri ilə əlaqəlidir və vahid planın tərkib hissəsidir.

"PKK, FETÖ və İŞİD terrorçuları sadəcə böyük bir oyunda alətdirlər. Səfirin qətli Yaxın Şərqdə sülhün bərqərar olmasının qarşısını almağa çalışan qüvvələrin fəaliyyətinin nəticəsidir. Türkiyə və Rusiya bu cür tələlərə düşməyəcəklər. Moskvanın nümayiş etdirdiyi siyasi iradə bunu təsdiqləyir və bizə inam verir. Mən bir daha dost Rusiya xalqına başsağlığı verirəm", - deyərək qeyd edib.

İtkin düşən neftçilərin axtarışı dayandırılmayıb - son durum

"Azneft" İB-nin N.Nərimanov adına Neft Qaz Çıxarma İdarəsinin 3 saylı Neft Yığıcı Məntəqəsində baş vermiş hadisədən 11 gün ötür. Həyatını itirən 10 neftçidən indiyə qədər yalnız birinin cəsədi tapılıb, 9 neftçinin isə axtarışları davam edir.

Bu müddətdə həlak olan neftçilərin ailələri, onlara kompensasiya verilib-verilməməsi, edilən yardımlar, axtarışlarla bağlı son durum faciə ətrafında gedən müzakirələrin əsasını təşkil edir.

Neftçilərin Hüquqlarını Müdafiə Komitəsinin sədri Mirvari Qəhrəmanlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında itkin neftçilərin axtarışları istiqamətində gedən işlərlə bağlı bunları dedi: "Hazırda axtarışlar davam edir. Tezliklə axtarışları dayandıra bilməzlər. Çünki bu iş birbaşa prezidentin şəxsi nəzarətindədir. Bu axtarışlardan müsbət nəse gözləmirəm. Artıq 11 gündür hadisə baş verib. Hadisədən sonra isti-isti yaxınlıqda olan bir nəfərin cəsədi tapılıb, digərlərindən isə xəbər yoxdur. İndi yalnız peşəkarlığa yox, təsadüfə ümid edib gözləmək lazımdır. İtkin neftçilərin çoxlarının ailələri Qaradağ, Hacıqabul tərəfdədir. O qədər də hər şeydən xəbərləri olan insanlar deyillər. Hər şey şirkətin insafına qalıb. Yəqin ki, kompensasiya barədə düşünürlər. İndi necə kompensasiya verəcəkləri müəmmalər vardır. Çünki hələ cəsəd tapıl-

mayıb. Cəsədi tapılmamış ölmüş kimi qəbul edilmir. Hadisədən 6 ay sonra məhkəmə qərar verə bilər həmin neftçilərin ölmü barədə. Yalnız bundan sonra onlara bütün imtiyazlar verilə bilər. İtkin düşənlərlə bağlı şirkətin daxili əsasnaməsini əsas götürəcəklər. Şirkət ailələrə itkin neftçilərdən müsbət nəse gözləmir. Ailə üçün ən böyük kompensasiya ölüsünün onlara verilməsidir. Hansı ki, bunu edə bilmirlər.

Elə ailə var ki, 8 övladı var. Bu barədə hələ ki bizə şikayətlər daxil olmayıb. İnsanlar hələ də hadisənin şokundadırlar. O insanlar özlərinin hüquqlarını bilmirlər. Şirkət əsasnaməsi və mövcud qanunvericilikdən xəbərləri də yoxdur. Onların hüquqları o zaman pozulub ki, insan itkisi ilə üzləşiblər. Bir də onların hüquqları o zaman pozulub ki, bu vaxta qədər baş verən faciələrlə bağlı kimsə cəzalandırılmayıb".

□ Cavansir ABBASLI

AĞ Partiyasının gənclər qolu yaradıldı

Dekabrın 25-də AĞ Partiyasının gənclər qolunun konfransı keçirilib. Musavat.com xəbər verir ki, tədbirdə partiyanın rəhbərliyi, üzvləri, həmçinin bir neçə partiyanın təmsilçisi iştirak ediblər.

Partiya sədri Tural Abbaslı çıxış edərək gənclərə uğur arzulayıb. "Mövcud rejimin qəddarlığını nəzərə alsaq, belə bir rejimdə gənclərin öz karyeralarını, gələcəklərini riskə ataraq belə yüklənmələri təqdirəlayiqdir. Biz gəncliyimizə inanmalı, güvənməliyik", - deyərək bildirdi. Onun sözlərinə görə, gənclər qolu partiyanın içində bir struktur olacaq.

İslam Partiyasının təmsilçisi Rəşad Dadaşov da gənclərin siyasətdə rolunun vacibliyindən danışdı və onlara uğur arzu edib. Partiyanın sədr müavini Elşən Həsənov isə siyasətdə qocaların gənclərə olan qısqanclığından danışdı və bildirdi ki, mübarizənin yetərli olması üçün siyasətə gənclər gəlməlidir.

Sədrin birinci müavini Əhəd Məmmədli isə çıxışında gənclərin siyasət meydanında öne çıxmasının vacibliyini vurğulayıb: "Məqsədiniz siyasətdə gənclərə yol açmaqdır". GAP sədri Ağasif Şakiroğlu isə bildirdi ki, hakimiyyətin qansız-qadasız dəyişdirilməsi yolunda mübarizədə gənclə-

rin rolu danılmazdır.

AĞ Partiyasının digər sədr müavini Rəfət Hacıbəyli isə bildirdi ki, xalq 23 ildir eyni müxalifətin dalınca getdi və sonda "stop" işarəsi verdi. O, mübarizədə gənclərin öne çıxmasının təsadüfi olmadığını bildirdi və gənclərin mübarizəsinin nəticəsinin olacağına inamını ifadə edib.

Daha sonra Təşkilat Komitəsinin sədri Kərim Kərimli seçkini açıq elan edib. Seçki nəticəsində MNTK-nın üç üzvü məlum olub. Həmçinin 12 nəfər Şura üzvü seçilib. Kərim Kərimli isə partiyanın gənclər təşkilatının sədri seçilib.

□ RÖYA
Fotolar müəllifindir

Xalq artisti Ağaxan Abdullayev dünyasını dəyişib

Xalq artisti Ağaxan Abdullayev dünyasını dəyişib. Bu barədə APA-ya muğam ustasının oğlu Hacı Mınaxan Abdullayev məlumat verib. Xalq artistinin vida mərasiminin yeri və dəfn yeri bu gün məlum olacaq.

A. Abdullayev 1950-ci ildə Bakının Əmircan kəndində anadan olub, 1969-1973-cü illərdə A.Zeynallı adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbində təhsil alıb. 1973-cü ildə Əbilov adına Mədəniyyət evində muğam ixtisası üzrə müəllim vəzifəsinə dəvət olunub, 1977-ci ildən A.Zeynallı adına musiqi məktəbində muğam müəllimi kimi çalışıb.

Muğam ustası 1975-ci ildə Filarmoniyasının səhnəsində fəaliyyətə başlayıb. Rusiya, Qazaxıstan, Gürcüstan, Özbəkistan, ABŞ, Kanada, Almaniya, Hollandiya, İsveç, Belçika, Avstriya, Fransa, Avstraliya, Hindistan, İraq, Tunis, Türkiyə, İran və s. ölkələrdə konsert proqramları ilə çıxışlar edib. 1992-ci ildə Əməkdar artist fəxri adına, 1998-ci ildə Xalq artisti fəxri adına layiq görülüb, prezident təqaüdüçüsü olub. 2000-ci ildə pedaqoji fəaliyyətinə görə Təhsil Nazirliyi Kollegiyasının Fəxri fərmanı, 10 may 2015-ci ildə Heydər Əliyev Fondunun "Qızıl çinar" beynəlxalq mükafatı ilə təltif olunub.

Müxalif partiyanın sədri gəncləri topladı

Vətəndaş və İnkişaf Partiyasının (VIP) sədri Əli Əliyevin ADP qarargahında gənclərlə geniş görüşü keçirilib. VIP mətbuat xidmətindən verilən xəbərə görə, tədbirdə çıxış edən Əli Əliyev Azərbaycanda və ölkənin yerləşdiyi regionda cərəyan edən müxtəlif istiqamətli vacib prosesləri dəyərləndirib. VIP sədri bir sıra obyektiv və subyektiv səbəblər üzündən ölkənin sosial-iqtisadi və maliyyə durumunun təhlükəli böhran həddinə çatdığını, əhəlinin vəziyyətinin xeyli ağırlaşdığını diqqətə çatdırıb.

Partiya sədri hakimiyyətin qeyd olunan istiqamətlərdə effektiv sabitləşdirici addımlar atmayacağı təqdirdə, vəziyyətin daha da acınacaqlı olacağını vurğulayıb və belə bir acınacaqlı durumu arzulamadıqlarını deyib. VIP sədri yaranmış şəraitin ölkə müxalifətinin də toparlanıb ayağa qalxaraq, hökuməti zəruri islahatlara sövq etmək zərurətini xeyli artırdığını bildirdi.

Ə.Əliyev geniş çıxışından sonra görüş iştirakçılarının çoxsaylı suallarını cavablandırdı.

□ E.SEYİDAĞA

Dekabrın 25-də Soçidən Suriyaya yola düşən Rusiyaya məxsus "Tu-154" sərnişin təyyarəsi qəzaya uğrayıb. Qara dənizə düşən təyyarədə 91 nəfər (83 sərnişin, 8 ekipaj üzvü) olub. Onlardan 64-ü Rusiya Müdafiə Nazirliyinin "Aleksandrov" adlı mahını-rəqs ansamblının üzvü olub.

Bildirilir ki, musiqiçilər Suriyanın Xmeymin aerodromunda Yeni il bayramı münasibəti ilə konsert proqramı ilə çıxış etməyi planlaşdırıbmış.

Ansamblın, demək olar ki, bütün yaradıcı heyəti məhv olub. Bu ansambl 1928-ci ildə yaradılıb. İkinci Dünya müharibəsində Aleksandrov adına ansambl mütəmadi olaraq cəbhə xəttində sovet əsgərləri qarşısında konsertlər verib, onları qələbəyə ruhlandırıb. İki dəfə "Qırmızı Ulduz" mükafatına layiq görülmüş...

Təyyarənin göyertəsində 8 yüksək rütbəli hərbiçinin də olduğu bildirilir. Bunlardan biri MN-in "Aleksandrov" adına hərbi xorunun bədii rəhbəri və dirijoru, general-leytenant Valeri Xəlilovdur, qalanların isə 5-i rütbəcə polkovnikdir, biri kapitan, biri mayordur. Digər məlumata görə, təyyarənin sərnişinləri arasında Rusiya Müdafiə Nazirliyinin hərbi polisinin rəhbəri, general-leytenant Vladimir İvanovski də olub. Bu, Suriyaya görə həyatını qurban verən ən yüksək rütbəli Rusiya zabiti hesab oluna bilər.

Habelə sərnişinlər arasında iki federal mülki vəzifəli şəxs-Badruutdinova və Qubankov yer alır. Virtualaz.org Rusiya KİV-lərinə istinadən xəbər verir ki, Müdafiə Nazirliyindəki mənbə hakim-xeyriyyəçi Doktor Lizanın (Yelizaveta Qlinka) həqiqətən Suriyaya uçan heyətin tərkibində olduğunu təsdiqləyib. Lakin bildirib ki, Doktor Li-za uçuşqabağı nəzarətdən keçəndən sonra onun adını sərnişinlərin siyahısından çıxarıblar.

9 sərnişin isə jurnalistlər - "1-ci Kanal"-ın, NTV-nin və

İçində generalların da olduğu rus təyyarəsi niyə qəzaya uğradı?

Suriyaya uçan "Tu-154" Qara dənizə düşdü - 91 ölü, 2-si general, 9-u jurnalist; Putin matəm elan etdi...

"Zvezda"nın əməkdaşlarıdır.

İlkin olaraq təyyarədə texniki nasazlıq və ya pilotun idarəetməni itirməsi səbəbindən qəza baş verdiyi bildirilir. Lakin bəzi xəbərlərdə terror versiyası da istisna edilmir; iddialara görə, təyyarə dənizin üzərində partlayıb.

Təyyarənin havaya qalxdıqdan cəmi 20 dəqiqə sonra radardan itməsi, qalıqlarının sahilboyu 1,5 km-dən 6 km-ə qədər məsafədə səpələn-məsi də bu ehtimalı artırır...

Qara dənizə düşən "Tu-154" təyyarəsi 33 il əvvəl - 1983-cü ildə istehsal olunub və istismara verilib.

Virtualaz.org xəbər verir ki, təyyarənin Moskva ətrafındakı Çkalovsk hərbi aerodromundan havaya qalxdıqdan sonra Mozdokda yanacaq götürmək üçün enməsi nəzərdə tutulubmuş. Lakin Şimali Qafqazda hava şəraiti əlverişsiz olduğundan təyyarənin Soçidə yanacaq götürməsi qərara alınıb.

Soçidəki istirahət bazalarından birindən şahidlər deyiblər ki, "Tu-154"ün qəzaya uğraması anında onlar təyyarə mühərriklərinin yüksək səsinə eşidiblər. Lakin təyyarənin düşdüyü anı görməyiblər.

Xatırladaq ki, ötən həftə Rusiya Müdafiə Nazirliyi yaraqlılardan təmizlənmiş Hələb şəhərinə hərbi polis batalyonu yeridib. General İvanovski Sankt-Peterburqdadır, Putinin yerlisidir, bundan əvvəl Müdafiə Nazirliyinin maddi-texniki təchizat idarəsinə rəhbərlik edib.

Rusiya Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Cənub regional mərkəzinin bildirdiyinə görə, Qara dənizdə sahilədən 1,5 kilometr aralıda təyyarənin şassisinin dayacağı tapılıb. Bu detal dənizin 50-70 metr dərinliyindədir. Sahildən 5,5 km məsafədə isə yağ ləkələri aşkar olunub. Bu əlamətlər təyyarənin əvvəl təxmin edildiyi kimi Krasnodar vilayətinin dağlıq ərazisində deyil,

dənizə düşdüyünü göstərir.

Virtualaz.org qeyd edir ki, "Tu-154" təyyarəsinin qəzaya uğramasını Rusiyanın Suriya əməliyyatlarında daha bir ciddi itkisi hesab etmək olar. Ötən il İŞİD Rusiyadan qısa almaq üçün Misirin Şərm əl-Şeyx şəhərindən Moskvaya uçan sərnişin təyyarəsinin partlatmışdı.

Bu dəfə isə belə görünür ki, Rusiya Müdafiə Nazirliyinin Tu-154 təyyarəsi ya texniki nasazlıq, ya pilot səhvi üzündən qəzaya uğrayaraq Suriyaya görə itkilərin artmasına səbəb olub. "Tu-154" təyyarəsi dünyada ən çox qəzaya uğrayan və ən təhlükəli sərnişin təyyarəsi hesab olunur. Bu təyyarələrin istismarı bir çox ölkələrdə qadağan olunub.

Baş vermiş faciə ilə əlaqədar Rusiya prezidenti Vladimir Putin dekabrın 26-nı ölkədə ümummilli matəm günü elan edib.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Rusiyada 93 nəfərin ölümü ilə nəticələnən təyyarə qəzası ilə bağlı rusiyalı həmkarı Vladimir Putinə başsağlığı verib.

"Çoxsaylı insan tələfatı ilə nəticələnmiş "Tu-154" təyyarəsinin qəzası haqqında xəbər məni sarsıtdı. Azərbaycanın xalqı adından və şəxsən öz adımdan sizə, həlak olanların doğmalarına və yaxınlarına, bütün Rusiya xalqına dərin hüznə başsağlığı verirəm", - deyər prezidentin başsağlığı məktubunda bildirilir.

□ Hazırladı: M. MAHRIZLI

ra vəziyyət daha da pis olacaq".

İnflyasiyadan danışan VIP sədri əlavə edib ki, hakimiyyətin yaranmış vəziyyətə adekvat heç bir tədbiri mövcud deyil: "Hakimiyyət yaranmış vəziyyətə adekvat addımlar atmır".

Gedən siyasi məhkəmələrdən danışan Ə.Əliyev qeyd edib ki, hökumət ikili mühasibatlıqla idarə olunub: "Məsələn, "Rabitə işi" məhkəməsində rəqəmlər səsləndirilib. Oğurluğa vərdiş eləmişlər ölkəni bu durumdən çıxara bilməz. Bu hakimiyyət ölkəni düşdüğü durumdan çıxara bilməz, belə bir gözləntim yoxdur. Bizim siyasi qüvvələrin vəzifəsi davamlı tədbirlər keçirmək və hakimiyyətin əvəzlənməsi üçün lazım olan komandanı formalaşdırmaqdır. Siyasi qüvvələr hazır vəziyyətdə olmalıdırlar".

İqtisadçı Qadir İbrahimli isə hakimiyyətin qiymət artımı ilə vəziyyətdən çıxmasını doğru olmayan yollarda adlandırır: "Bu, ölkəni yoxsulluğa aparır. Bu siyasətin acı nəticələri 2017-ci ilin əvvəlində özünü sərt şəkildə göstərəcəkdir".

"Qara bazar"ın məqsəddi şəkildə yaradıldığını deyən ekspertin fikrincə, bunun başında Mərkəzi Bank durur. O, enerji daşıyıcılarının qiymət artı-

Astroloqlarla politoloqların 2017-yə proqnozları üst-üstə düşür

Elçin Mirzəbəyli: "Bizi böyük və həm də pozitiv dəyişikliklər gözləyir"

2017-ci ilə sayılı günlər qalır. Ənənəvi olaraq astroloqlar gələcək illə bağlı proqnozlarını verməkdədirlər. Budəfəki proqnozlarda əvvəllər rast gəlmədiyimiz yeni bir proqnoz da verildiyini müşahidə edirik - astroloqlar "2017-ci ildə hakimiyyət ciddi islahatlara gedəcək, il islahatlar ili olacaq" deyirlər.

Ulduzlarla "işləyən" astroloqlar belə qənaətə gəliblər. Bəs tanınmış politoloqlar necə hesab edir? Politoloq Elçin Mirzəbəyli bildirdi ki, politoloqlar astroloqlardan fərqli olaraq, ulduzları deyil, siyasi prosesləri müşahidə və təhlil edib şərh verirlər. İllər, aylar, günlər isə politoloqlar üçün sadəcə bu və ya digər hadisənin baş verdiyi zaman kəsiyidir: "Bu baxımdan 2017-ci ildə yalnız təqvim dəyişir, siyasi proseslər isə təqvimdən asılı olmayaraq davam edir. Geridə buraxdığımız zaman kəsiyində baş verənləri nəzərə alsaq, qarşıdan gələn ilin kifayət qədər ziddiyyətli, dinamik, sürprizlərlə zəngin olacağını deyə bilərik. Yorulmadan çalışmaq, fəal olmaq, çağırışlara çevik reaksiya vermək lazım gələcək. Nəzərə alsaq ki, Azərbaycan prezidenti tərəfindən təsdiq edilən strateji yol xəritələri ölkə həyatının bütün sahələrini əhatə edəcək, o zaman islahat prosesində bütün cəmiyyətin qatılacağını deyə bilərik. Heç bir sahədə durğunluq yaşanmayacaq. Yeni insanların öhnə çıxmasına imkan yaranacaq. İstedadlı, bacarıqlı, intellektual insanlar ön plana çıxacaqlar. Hərəkətlik olacaq. Biz Azərbaycan cəmiyyətinin islahatlara fəal dəstək verdiyinin şahidi olacağıq. Bu baxımdan hesab edirəm ki, bizi böyük və həm də pozitiv dəyişikliklər gözləyir".

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə bildirdi ki, 2017-ci ildə əgər iqtisadiyyatda, sosial həyatda problemlər artacaqsa, bunun siyasi proseslərə də müəyyən qədər tətikləyici təsiri ola bilər: "Ona görə də islahatların sürətli aparılması zərurəti var. Son bir həftədə 2-3 rayonda insanların narazılıqları meydana çıxıb. Bu da maaşların, müavinətlərin gecikməsi və işiqluluğu ödəmə bilməməklə bağlı ortaya çıxan narazılıqlar olub. Əslində maaş və müavinətlərin gecikməsi elə də böyük müddətdə olmayıb, 10 gün gecikmədən söhbət gedir. Amma artıq ölkədə qiymət artımı o qədər sürətlə gedir ki, insanlar onunla ayaqlaşa bilmirlər. Odur ki, iqtisadi və sosial həyatda problemlər yaşanmağa və artmağa başlayarsa, siyasi proseslərdə də gərginliklər, toqquşmalar mümkündür. Hətta elə vəziyyət yarana bilər ki, hakimiyyətin öz içindən müxalifət meydana çıxa bilər. Pul olanda problemlər az idi və görünürdü. Son ildə Azərbaycanda siyasi və iqtisadi sabitlik hökm sürüb. Bu da ondan irəli gəlirdi ki, neftdən gələn gəlirlər hesabına iqtisadi sabitliyi müəyyən qədər saxlamaq mümkün olurdu. İndi gəlirlər azaldığından iqtisadi problemlər meydana çıxmaqdadır. İndi hakimiyyətdən gözlənilən və tələb olunan odur ki, ölkədə gərginliklər yaşanmasın deyər siyasi, iqtisadi, hüquqi islahatlar növbəti il sürətləndirilsin. Hər halda müəyyən addımlar atılacaq, amma vəziyyətə adekvat, sürətli islahatlar aparılmalıdır. Bu olmadan iqtisadi və siyasi sabitliyi saxlamaq çətin olacaq".

□ Etibar SEYİDAĞA

Müxalifət ölkədəki durumu müzakirə etdi - "Vəziyyət ağırdır..."

Dekabrın 25-də ölkə müxalifəti bir araya gələrək ölkədəki durumu müzakirə edib. Tədbirdə ondan artıq partiya sədri, təmsilçilər, həmçinin siyasi və iqtisadi ekspertlər iştirak ediblər. Dövlət himni ilə başlanan toplantıda həmçinin şəhidlərin ruhu da yad edilib.

İlk olaraq çıxış edən KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu bildirib ki, tədbir ölkənin vəziyyətinə və müxalifətin atmalı olduğu addımlara həsr edilib: "Tədbir vəziyyətimiz və vəzifələrimizə həsr olunub. Bu istiqamətdə təkliflər verilməlidir. Bugünkü tədbirdə nail olmağa çalışacağıq ki, müxalifət bir arada olsun, birgə olsun. Bizim üçün bu, çox vacibdir. Azərbaycanın mövcud vəziyyəti bizim vəzifələrimizi müəyyənləşdirib. Mütəlak bir olmaqlıq, birlikdə olmalıyıq. Bu-

rada çox böyük fayda var, millət üçün də, bizim üçün də... Azərbaycan iqtidarının yürütdüyü siyasət bizi bir araya gəlməyə məcbur edib".

VIP sədri Əli Əliyev isə deyib ki, xalq bütünlüklə hakimiyyətdən narazi olsa da, etiraz edənlər azdır: "Hələ ki, müxalifət partiyalarının ətrafındakı

elektorat etiraz edir. Ona görə də bizim vəzifəmiz cəmiyyəti maarifləndirmək və baş verənləri izah etməkdən ibarətdir".

Dövlət büdcəsinin azaldığını, manatın ucuzlaşdığını vurğulayan Ə.Əliyev bunun ölkə üçün ciddi və mənfi nəticələrinə olacağını vurğulayıb: "Manat üzümə buraxıldıqdan son-

hakimiyyət dəyişməlidir. Nə qədər bu hakimiyyət var, bu siyasət yürüdülmür, vəziyyət daha da pisləşəcək. Azərbaycanın siyasi müxalifəti bu mövqedən çıxış etməlidir. Mümkün qədər tez hakimiyyətin siyasi səhnədən getməsinə nail olmaq lazımdır".

Sonda bu tipli tədbirlərin davamlı olmasının vacibliyi vurğulanıb.

□ RÖYA
Fotolar müəllifindir

Trampın Rusiya ilə dostluğu Azərbaycana nə vəd edir?

Orxan Qafarlının fikrincə, hər şey ABŞ-ın yeni hökumətinin İranla bağlı siyasi kursundan asılı olacaq

25 gündən sonra Donald Tramp ABŞ-ın yeni prezidenti kimi and içərək vəzifəsinin icrasına başlayacaq. İndi hər kəs ABŞ-ın yeni prezidentinin vəzifəsinin icrasına başlamasının dünyadakı siyasi proseslərə, o cümlədən ölkəsinə mümkün təsirlərini öyrənməyə çalışır.

Məlum olduğu kimi, Tramp hələ seçilməmişdən öncə sələfi Obamadan fərqli olaraq Rusiya ilə münasibətini yumşalacağı mesajları verəcəyini deyən Tramp buna görə tənqid olunsada, dəstək də görüb. Bu səbəbdən indi Qərb mediasında, əsasən də Trampa müxalif olan dairələr Trampın seçildikdən sonra Rusiya ilə yaxınlaşmasını fəlakət olaraq qiymətləndirirlər.

Məsələ ondadır ki, Amerikanın gələcək prezidenti Rusiya ilə münasibət vəziyyətindən imtina edəcəyini, dünya ölkələrində çevrilişləri dəstəkləmək siyasətindən imtina edəcəyini, terrora qarşı mübarizə aparacağını bəyan edib. Bəs "Tramp erasını" Azərbaycan maraqları baxımından necə oxumaq lazımdır? Onun Putinə, Rusiyaya yaxınlaşması Azərbaycanın xeyrinə işləyəcək, yoxsa ziyanına? Bu yaxınlaşma Qarabağ münasibətinin həlli üçün nə vəd edir?

Doğrudur, buna qədər də ABŞ prezidentlərinin seçilməsi zamanı Azərbaycana, xüsusən də Dağlıq Qarabağ və Ermənistan-Azərbaycan münasibətinə necə yanaşacağı, münasibətinin həllinə necə münasibət göstərəcəkləri hər zaman diqqətimizdə olub. Onu da xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, Dağlıq Qarabağ münasibəti Rusiya-ABŞ münasibətlərindən müəyyən mənada asılıdır. İki nəhəng dövlətin razılaşmadığı hər hansı həll variantının baş tutması inandırıcı deyil. Bu mənada Rusiya ilə düşmənçiliyə son qoymaq istəyən Trampın hakimiyyəti dövründə Qarabağın taleyində dəyişikliklərin olması ilə bağlı ümidlər yaranır.

Avrasiya üzrə mütəxəssis, politoloq Orxan Qafarlı deyir ki, ABŞ və Rusiya arasında yaxınlaşmanın Azərbaycan üçün həm müsbət, həm də mənfəi tərəfləri ola bilər. Onun fikrincə, enerji məsələlərində böyük ehtimalla Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyində iştirakı, Avropa üçün alternativ mənbə rolunu oynaması ABŞ tərəfindən dəstəklənəcək. Ancaq bununla yanaşı O. Qafarlıya görə, regional məsələlərdə ABŞ-ın Cənubi Qafqaza çox müdaxilə edəcəyi inandırıcı görünür: "Bu məsələdə bir az gözləmək lazımdır. Amma əgər İranla ABŞ arasında münasibətlər yenidən qırılsa, o zaman Bakının önemi Vaşinqton üçün yenidən artacaq. Belə olduğu halda hər şey Azərbaycandan asılı olacaq. Geopolitik seçimini kimə görə edəcək və ya belə bir seçim etmək məcburiyyətində qalacaq. Bakının İran-Rusya, yoxsa ABŞ və İsrail orbitini seçəcəyi regional siyasi vəziyyətdən və şərtlərin diktesindən asılı olacaq. Yeni əgər İran məsələsi Vaşinqton üçün əsas gündəm olacaqsa, o zaman Gürcüstan və Azərbaycanın önemi artacaq. Azərbaycan istiqamətində xarici siyasətini aktivləşdirəcək. Əks təqdirdə Rusiyanın bölgədə qısa müddətdə təsirini artırması mümkündür".

Dağlıq Qarabağ münasibətinə gəlinə, O. Qafarlı deyir ki, münasibətin taleyi də böyük ölçüdə ABŞ-ın İran siyasəti ilə bağlı olacaq: "Qarabağ regionunda strateji əhəmiyyəti yüksək olan bir coğrafiyada yerləşir. Vaşinqtonun İranla bağlı qərarı münasibətlərin davamı və ya dayandırılması ilə bağlı olacaq. Vaşinqtonun İranla bağlı siyasi qərarı Qarabağ münasibətinin həllinə təsir edə bilər. ABŞ-ın sülh danışıqlarında aktivləşməsinə yalnız bu zaman gözləyə bilərik. Əks təqdirdə, ABŞ üçün Qarabağ münasibəti bu gün Rusiyanın təsirinə verilmiş bir məsələdir".

□ KƏNAN

Yeni il öncəsi əfv sərəncamının olub-olmayacağı ilə bağlı müəmmal vəziyyət yarandı. Belə ki, bu ayın əvvəllərindən etibarən əfv olacağı ilə bağlı Əfv Komissiyasının üzvləri və hüquq müdafiəçiləri ümid dolu açıqlamalar versələr də, bunun ömrü qısa oldu.

Ayın ortalarından etibarən əfv məsələsi tamamilə gündəmdən düşdü. Ötən həftə Əfv Komissiyasının üzvü Əliməmməd Nuriyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında sərəncamın olub-olmayacağına anonsunu verdi. Hüquqşünas buna əsas kimi, bu ilin martında verilən əfv sərəncamını və yayda qəbul edilən amnistiya aktını əsas gətirib. Bununla belə o, ölkə başçısının müstəsna hüququ olduğuna görə, istənilən an əfv veriləcəyini də istisna etmədi. Qeyd edək ki, müstəqillik dövründə, demək olar ki, hər Yeni il ərəfəsində əfv sərəncamının verildiyinin şahidi olmuşuq.

İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupunun üzvü Səidə Qocamanlı ümidini hələ də kəsmədiyini bildirdi: "Bu sərəncamı vermək cənab prezidentin səlahiyyətindədir. Son 23 il ərzində nədir hallarda olub ki - indi o illəri xatırlamıram - əfv sərəncamı verilməsin. Hətta deyərdim ki, 2-3 belə il olub. Baxmayaraq ki, o illər ərzində əfv sərəncamları verilməmiş, amnistiya aktı qəbul edilmişdi. Yeni ildə mütləq nəşə olduğunun bu istiqamətdə az şahidi olmamışıq. Daha çox əfv verilən illər xatırlıdır. Hətta kimlərin hansı əfvə çıxdığıni belə unutmamışam. Əlimi yenə də

Bu həftə əfv olacaqmı?

Səidə Qocamanlı: "Əfv sərəncamı verilə də bilər"

üzümürəm. Bildiyiniz kimi, İşçi Qrupuna daxil olan bir hüquq müdafiəçisi olaraq, araşdırma aparmışım, kimlərin azad olunub-olunmayacağını analiz etmişəm. Bizim siyahıda elə şəxslər var ki, cəzalarının böyük hissəsini çəkiblər, elələri də var ki xəstədir. Bunları gözümün qarşısına alaraq, bu əfv gözləyirik. İndiyə qədər hamının ümitsiz olduğu bir vaxtda əfv verildiyinin də az şahidi olmamışıq. Əliməmməd müəllim Əfv Komissiyasının üzvüdür, komissiya daimi işləyir. Onun fikirlərində də haradasa həqiqətlər var. Hər şeyə rəğmən, əfv sərəncamı ola da bilər. Çox

ümid edirəm ki, bu sevinc xəbəri ailələrə ilin sonunda ruh yüksəkliyi gətirəcək. İlimiz çox ağır oldu, itkilər verdik, sosial problemlər yaşadığımız. Bu sərəncamın verilməsi ailələrə işıq saçardı. Humanizmin əsas götürülərək, bu sərəncamın verilməsinə çox ümid edirəm".

Hüquq müdafiəçisi hazırda daha çox diqqətdə olan REAL sədri İlqar Məmmədovun da məsələsinə toxundu: "Müxtəlif şeylər danışılır. Təsədüfi bir şey ola bilər ki, İlqar Məmmədov heç nə olmadan azadlığa çıxsın. Ümidimi itirmirəm. Çünki belə halların zamanında şahidi olmuşam. Yaxşı yadımdadır,

2003-cü ilin bu vaxtları heç kəsin ümidi yox idi ki, o insan azadlığa buraxılsın, siyahıda adı belə yox idi. Amma cənab prezident İsgəndər Həmidovun adını o siyahıya salaraq, onu azadlığa buraxmışdı. İsgəndər bəyə 14 il iş verməmişdik, o, 9 ildən sonra azad olundu. Yeni belə hallar olur. Hər şeyi gözləməliyik. Çox ümid edirəm ki, dekabrın 31-də Yeni ilə 1 dəqiqə qalmış belə bu sərəncam verilsin. Hüquq müdafiəçisi heç vaxt ümidini kəsməməlidir, daim işləməlidir. O insanların azad olunması üçün işimizi görməliyik. Beynəlxalq təzyiqlər, fişankəs o təşkilatların təzyiqləri ilə azadlığa çıxdı kimi fikirlər mənasızdır. Əgər iradə, istək, humanizm varsa, belə sərəncamlar verilir və həmin məhbuslar azad olunur. Beynəlxalq təşkilatlara siyahılar göndərmək populyarlaşdırmaq bir şey deyil. Beynəlxalq təşkilatlara 160 nəfərlik siyahı göndəriblər. Orada elə şəxslər var ki, siyasi məhbus kriteriyalarına uyğun belə gəlmirlər. Bəzi şəxslərə lazımdır ki, siyahı geniş olsun. Çünki o halda onlar üçün daha yaxşıdır. Onlar bundan qazanırlar. Bunlara yol vermək olmaz".

□ Cavansir ABBASLI

Gələn il bu mallar bahalaşacaq

Tanınmış iqtisadçı alimdən proqnoz-xəbərdarlıq

Iqtisadçı ekspert Qubad İbadov özünün facebook hesabında 2017-ci ildə bahalanan bir sıra malların siyahısını açıqlayıb. Qubad İbadov həmçinin malların bahalanma ehtimalını aktuallaşdırmaq üçün də izah edib. Həmin açıqlamanı diqqətinizə çatdırırıq:

"Gələn ildən avtomobillərin, yaxtaların, xəzli paltoların, kürklərin qiyməti bahalaşacaq. Bu artımı idxal mallarına tətbiq olunacaq aksiz dərəcəsinin qaldırılması şərtləndirəcək. Vergi qanunvericiliyində 2017-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minən dəyişikliklərdən biri də ölkəyə idxal olunan avtomobillərin aksiz dərəcələrinin artırılması, idxal olunan xəz-dəri məmulatlarının da aksiz vergisinə cəlb edilməsidir. Belə ki, yeni dəyişikliklərə görə, mühərrikin həcmi çox olan avtomobillərdən idxal olunarkən daha çox aksiz vergisi alınacaq.

Bu dəyişiklik mühərrikin həcmi 2000 kubsantimetrə qədər olanlara şamil olunmur. Ona görə də həmin avtomobillərin qiymətlərində bahalaşma tempi az olacaq, əsasən qiymət bahalaşması mühərrikin həcmi 2000 kubsantimetrdən çox olanlarda müşahidə olunacaq və mühərrikin həcmi artdıqca qiymət daha da yüksələcək.

Məsələn, mühərrikinin həcmi 5000 kubsantimetrdən çox olan avtomobillər üçün gələn ilə qədər 13900 manat + mühərrikinin həcmi 5000 kubsantimetrdən çox olan hissəsi üçün hər kubsantimetrə görə - 10 manat aksiz vergisi ödənilirdisə, gələn ildən belə avtomobillər üçün 31 400 manat + mühərrikinin həcmi 5000 kubsantimetrdən çox hissəsi üçün hər kubsantimetrə görə - 40 manat aksiz vergisi ödənilməlidir.

Mühərrikin həcmi 3000 kubsantimetrədən çox olduqda isə indiyə qədər 400 manat + mühərrikinin həcmi 2001-3000 kubsantimetr hissəsi üçün hər kubsantimetrə görə - 1,5 manat

ödəyənlər gələn ildən 400 manat + hər kubsantimetr üçün 2 dəfə çox, 3 manat ödəyəcəklər. Mühərrikinin həcmi 4000 kubsantimetrədən çox olduqda isə 1900 manat + mühərrikinin həcmi 3001-4000 kubsantimetr hissəsi üçün hər kubsantimetrə görə - 4 manat aksiz vergisi tələb olunurdusa, növbəti ildən belə avtomobillər üçün hesablamalar 3400 manat + mühərrikinin həcmi 3001-4000 kubsantimetr hissəsi üçün hər kubsantimetrə görə - 8 manat olacaq. Nəhayət, mühərrikin həcmi 5000 kubsantimetrədən çox olduqda əvvəllər 5900 manat + mühərrikinin həcmi 4001-5000 kubsantimetr hissə-

si üçün hər kubsantimetrə görə - 8 manat ödəyən tələb olunurdusa, 2017-ci ilin 1 yanvarından tətbiq olunan yeni qaydalara görə, ödənişlər 11 400 manat + mühərrikinin həcmi 4001-5000 kubsantimetr hissəsi üçün hər kubsantimetrə görə - 20 manat olacaq.

Gələn ildən ölkəyə gətirilən istirahət və ya idman üçün yaxtalar və bu məqsədlər üçün nəzərdə tutulan digər üzən vasitələrə də tətbiq olunan aksiz dərəcələri artırılacaq. Əgər əvvəllər yaxtaların mühərrikinin həcmi hər kubsantimetrinə görə - 3 manat aksiz vergisi ödənilirdisə, gələn ildən aksiz dərəcəsi 6 manat olacaq.

2017-ci ilin 1 yanvarından idxal olunan xəz-dəri məmulatları da aksiz vergisinə dərc olunacaq. Bu da o deməkdir ki, gələn ildən şubalar, kürklərin və digər bu tip geyim əşyalarının qiymətləri baha olacaq. Bu dəyişiklikləri şərh edərkən onu bildirmək istərdim ki, xüsusilə də mühərrikinin həcmi 3000 kubsantimetrdən çox olan avtomobillərə aksiz dərəcələrinin artırılması müsbətdir. Bu dəyişiklik həm də ekoloji baxımdan əhəmiyyətli bir addımdır. Baxmayaraq ki, aksiz dərəcələrinin qaldırılması qiymət artımına və idxalın azalmasına səbəb olacaq, məşin parkının yeniləşməsinə mənfəi təsir göstərəcək, amma bu dəyişikliklər xüsusilə də indiki böhən şəraitində məqbul hesab oluna bilər.

Burada narahatçılıq doğuran əsas məqam odur ki, bu gün avtomobilin qiymətlərinin bahalaşmasına rəvac verən vergi siyasəti sahə benzinin qiymətinin artırılmasına da əsaslar yarada bilər".

□ Musavat.com

Sabunçu Rayon Məhkəməsinin inzibati binasında ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq rəisi, general-mayor Akif Çovdarov, MTN-in Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq işçisi, polkovnik Səlim Məmmədov, MTN-in sabiq idarə rəisi, mayor Akif Əliyev və keçmiş şöbə rəisi Orxan Osmanovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilir.

Prosesdə zərərçəkənlərin dindirilməsi mərhələsi başlayıb. Əldə etdiyimiz məlumata görə, bu həftə keçiriləcək prosesdə Bakı Metropolitininin sabiq rəisi Tağı Əhmədov ifadə verəcək. T.Əhmədov Akif Çovdarovun üzünə qarşı ondan 3 milyon manat alınması epizodu haqda danışmalı, pulu geri tələb etməlidir. Tağı Əhmədovun adının "MTN işi" nə qarışması haqda bilgiler yeni deyil. Bir müddət əvvəl ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) Energetika və Nəqliyyat Sahələrinə Nəzarət Baş İdarəsinin həbsdə olan rəisi Akif Çovdarovun və digərlərinin cinayət işi üzrə şahid qismində dindirilmiş bəzi MTN əməkdaşlarının ifadələri məlum olub.

Şahid qismində dindirilmiş MTN Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin 3-cü İdarəsinin sabiq rəisi Rəsul Mösum oğlu Rəsulov ifadəsində göstərib ki, MTN-də 6-cı Baş İdarəsinin tərkibində olan Nəqliyyat idarəsində rəis müavini işləyərkən 6-cı Baş İdarənin rəisi Akif Çovdarov ona bildirib ki, Bakı Metropolitininin rəisi Tağı Əhmədova MTN-nə avtomaşın alınması ilə bağlı imkanı daxilində kömək etməsi barədə onun sözünü çatdırırsın. O da Akif Çovdarovun bu sözlərini Tağı Əhmədova gördüyü çatdırıb, Tağı Əhmədov isə deyib ki, imkanı yoxdur. Tağı Əhmədovla Hüseyn Cavid parkında cəmi bir dəfə görüşüb, həmin görüşün təşəbbüskarının onun, yaxud Tağı Əhmədov olmasını deyə xatırlamır. Lakin onu bilir ki, o vaxta qədər onun Tağı Əhmədovla bir neçə dəfə telefon danışığı olub. Tağı Əhmədov işdən çıxdıqdan sonra Bakı Metropoliteni ilə əlaqədar şikayətlər barədə ona öz narahatlığını bildirib və bu telefon danışıklarının birində onlar Hüseyn Cavid parkında görüş təyin edib görüşüblər. Həmin görüş təxminən 5-10 dəqiqə çəkib. Görüşdə Tağı Əhmədova bildirib ki, həmin şikayətlər və Bakı Metropolitininin əməliyyat təminatı sahəsi onun rəisi olduğu idarəyə aid deyil. O, Tağı Əhmədova hər hansı köməklik göstərə bilməyəcəyini deyib və sağıllaşmış. Nə öz adından, nə də Akif Çovdarovun adından Tağı Əhmədovdan heç bir məbləğdə pul istəməyib, ümumiyyətlə, hər hansı məbləğ barədə razılaşmayıb.

Həmçinin, Akif Çovdarovun Tağı Əhmədovdan və yaxınlarından hər hansı məbləğdə pul alıb-almamasından məlumatı olmayıb. Bundan başqa o, Tağı Əhmədova onun hakim işləyən oğlu Rauf Əhmədov barəsində heç nə deməyib, ümumiyyətlə Rauf Əhmədovun MTN-in nəzarət-buraxılış məntəqəsinə gəlməsini, gəlməyəcəyi təqdirdə onun başına torba salınıb qara mas-

dən xəbəri olmayıb", - deyərək ifadəsində qeyd edib.

Lakin istintaq belə qənaətə gəlib ki, Rəsul Rəsulov qeyri-səmimiyyət nümayiş etdirib, yaxın münasibətlərdə olduğu Akif Çovdarovu müdafiə xarakterli ifadə versə də, onunla şahid Əhmədov Əli Xeyrulla oğlu arasında keçirilmiş üzləşdirmə zamanı Əli Əhmədovun ifadəsini onun üzünə qarşı təsdiq etməsi ilə Nurxan Atakişiyevin işin hallarına zidd ifadə verdiyi ortaya çıxıb. Şahid qismində dindirilən, ləğv olunmuş MTN-in Energetika və nəqliyyat sahələrində

Bu həftə Tağı Əhmədov

məhkəmədə dindiriləcək

"mühüm gözlənti"

Metropolitinin sabiq şefi prosesdə Akif Çovdarovdan 3 milyon manatını tələb edəcək; məhkəmədə Əhmədovun oğlu və qardaşı oğlu da ifadə verəcək...

Taghi Əhmədov

Akif Çovdarov

kalılar vasitəsilə nazirliyə gətirdəcəyi barədə heç bir söz deməyib.

"Bildiyimə görə, həmin vaxtlar əməkdaşı olduğum Baş İdarənin Nəqliyyat idarəsi tərəfindən Bakı Metropolitenində müəyyən əməliyyat tədbirləri həyata keçirilib, bəzi Metropolitin işçiləri MTN-ə dəvət olunub, orada izahatları alınıb. Lakin mən heç vaxt bu məsələlərə qarışmamışam, çünki bu mənim səlahiyyətlərim daxilində deyildi. Tağı Əhmədovla telefon danışığı barədə onun oğlu Raufa görə narahatlığı ilə əlaqədar olub. Bundan başqa, Tağı Əhmədovla Akif Çovdarov arasında pul məsələsindən məlumatım olmayıb, Akif Çovdarov pulla bağlı Tağı müəllimə söz çatdırmaq barədə mənə heç bir göstəriş verməyib, Akif Çovdarovun Tağı Əhmədovdan 3 milyon manat məbləğində pul tələb edib almasından, həmçinin Tağı Əhmədovun qardaşı oğlu Şövqü Xeyrulla oğlu Əhmədovun və Elşən Namiq oğlu Tağıyevin 11 aprel 2014-cü il tarixdə MTN-ə dəvət edilib orada qanunsuz saxlanılmaları və döyülmələrini

hallarına zidd ifadə verməsi müəyyən edilib. Şahid qismində dindirilmiş Nurxan Aslan oğlu Atakişiyev isə ifadəsində göstərib ki, 2014-cü ilin mart-aprel aylarında "Land Rover Discovery" markalı nəqliyyat vasitəsini idarə edərək sürücüsü olduğu Akif Çovdarovla birlikdə Ruslan Əhmədov və Əli Əhmədov adlı şəxslərlə görüşməyib. Ümumiyyətlə, Ruslan Əhmədov (Tağı Əhmədovun oğlu) və Əli Əhmədov (Tağı Əhmədovun qardaşı oğlu) adlı şəxsləri tanımır, onlarla heç vaxt heç bir tanışlığı, ünsiyyəti olmayıb. İdarə etdiyi "Land Rover Discovery" markalı nəqliyyat vasitəsinin yük yerinə qara rəngli idman çantasında 3.000.000 manat pulun onun iştirakı ilə qoyulması, onun Əli Əhmədovla kənardə gözləməsi, Ruslan Əhmədovun "Land Rover Discovery" markalı maşına əyləşərək Akif Çovdarovla söhbət etməsini xatırlamır. Ümumiyyətlə, Akif Çovdarovla arasında həmişə "pərdə" olub, sonuncu öz işləri barədə heç vaxt onunla heç bir söhbət etməyib.

İstintaq Nurxan Atakişiyevin də ifadəsində qeyri-səmimiyyət nümayiş etdirib, yaxın münasibətlərdə olduğu Akif Çovdarovu müdafiə xarakterli ifadə versə də, onunla şahid Əhmədov Əli Xeyrulla oğlu arasında keçirilmiş üzləşdirmə zamanı Əli Əhmədovun ifadəsini onun üzünə qarşı təsdiq etməsi ilə Nurxan Atakişiyevin işin hallarına zidd ifadə verdiyi ortaya çıxıb. Şahid qismində dindirilən, ləğv olunmuş MTN-in Energetika və nəqliyyat sahələrində

milik nümayiş etdirdiyi qənaətinə gəlib, Akif Çovdarovu müdafiə xarakterli ifadə versə də, onunla şahid Əhmədov Əli Xeyrulla oğlu arasında keçirilmiş üzləşdirmə zamanı Əli Əhmədovun ifadəsini onun üzünə qarşı təsdiq etməsi ilə Nurxan Atakişiyevin işin hallarına zidd ifadə verdiyi ortaya çıxıb. Şahid qismində dindirilən, ləğv olunmuş MTN-in Energetika və nəqliyyat sahələrində

"Düşmən"li deputat

Elsad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov bu yaxınlarda deputatlara xəbərdarlıq etmişdi ki, hara gəldi, nə gəldi danışmasınlar. Hətta "bir çoxlarımız intervü verməyiniz üçün sinov gedirsiniz" - deyinə görə sədri qınayanlar da oldu. Lakin görünür, spiker bu sözləri deyəndə "pir mənimdir, kəramətinə bələdəm" prinsipinə istinad edib. Yoxsa neçə illərdir danışan deputatlar var, onlar niyə bu illərdə özlərini "yandırırnı?"

Əslində Astan Şahverdiyev nə parlamentdə, nə də mətbuatda fəal olan deputatlardan deyil. Plenar iclaslarda nadir hallarda söz alır. Mətbuata gəldikdə, indiyədək birçə dəfə onunla telefon söhbətim olub. Məcburi köçkünlərin çörək-pulunun ləğv olunacağı barədə sualımdan sonra elə qeyzlənib ki, elə bil nəse böyük günah iş tutmuşam. Bu əhvalatı bir həmkarıma danışanda dedi sən yaxşı qurtarıbsan. Demə, həmkarım Astan müəllimə zəng edib hansısa məsələyə münasibətini soruşmaq istəyirəm, elə sualı ağızda qalıb, deputat qayıdıb ki, sənə mənim telefon nömrəmi kim verib, tez ol, de, düşməni tanıyım...

Bax, belə... Kaş ki, 11 ilin deputatı susmağın qızıl olduğuna özünü inandırıb da süku pozmayaydı, danışmayaydı. Bu, insanları təhqir etməkdən milyon dəfə yaxşı idi.

Dekabrın 24-də Biləsuvardakı Cəbrayıl camaatı işığın kəsilməsinə etiraz edəndən sonra qarşıdurma yarandığı üçün Astan Şahverdiyev də rəsmi şəxslərə qoşulub camaatla görüşə gedib. Bura qədər fəaliyyətə kim nə deyər bilirdi ki? Onu da demişdi ki, problem həll olunacaq, hətta əhaliyə kerosin (!) veriləcək. Ancaq daha təhqir etmək nəyə lazımdır? İnsanları da başa düşmək, situasiyanı düzgün dəyərləndirmək lazımdır. Bəli, mümkündür ki, kimlərsə situasiyadan istifadə etməyə çalışıb, gecənin qaranlığında hansısa niyyəti gerçəkləşdirmək istəyib. Heç yolum kəsilməsi də çıxış yolu deyil. Bəlkə o yolla başqa bir cəbrayılı xəstə aparırdı və s. Hər iki tərəfdən xəsarət alanların olması da çox pis haldır, gerek olmayaydı.

Ancaq yaşı 70-ı haqlayan deputat əhalini sakitliyə çağırması, bu həssas dövrdə gərginliyin yaranmaması üçün maksimum səbrli olmağı tövsiyə etməliydi.

Bundan əvvəl başqa yerlərdə də aksiya olub. Quba olayları yadırdadırmı? Deputat Vahid Əhmədov qəzəblənmiş kütlənin qarşısına çıxdı, onları sakitləşdirdi, sonra da həbsdəkilərin azadlığı üçün çalışdı.

Ancaq bu gün özünü hakimiyyətin müdafiəçisi, hakim partiyanın üzvü kimi təqdim edən Astan Şahverdiyev öten illərin təcrübəsindən azca da olsa, bəhrələnməyib, elə ehtiyatsız ifadələr işlədib ki, iqtidarın özünü də çətin vəziyyətə salıb.

Böhranın ölkəyə, əhaliyə nə qədər ciddi zərbə vurduğunu hər kəs qəbul edir. Elə Astan Şahverdiyev özü də müsahibəsində təsdiqləyib ki, Biləsuvardakı Cəbrayıl qaçqınları qazla təmin olunmayıb. Nəticədə işığa güc düşüb və əhali qaranlıqda qalıb.

Deputat dairəsindəki adamlarla görüşüb onları sakitləşdirmək əvəzinə, adamları faktiki olaraq yeni etirazlara sövq edib. Üstəlik, Biləsuvardakı etirazçılar haqda "bir qrup neşəli, içkililə, hakimiyyətdən narazı adam baş qaldırıb" ifadəsini işlətməklə hakimiyyəti müdafiə etmək əvəzinə, ona problem yaradıb. Buna "qaş düzəldilən yerdə vurub göz çıxarmaq" deyirlər.

Hakimiyyət özü çox yaxşı bilir ki, qaçqın və məcburi köçkünlər cəmiyyətin həssas təbəqəsidir. Yeri gəlmişkən, deputat Çingiz Qənizadə qaçqın və məcburi köçkünlərin güzəştli ilə bağlı məsələ qaldıranda "Qaçqınkon" sədri Əli Həsənov çox kəskin reaksiya vermişdi, "son vaxtlar qaçqın və məcburi köçkünlərə qarşı hücumlar artıb. Bunun səbəbi nədir? Mənə də aydın deyil. Bu insanlar ölkənin ən həssas təbəqəsidir. Ona görə də qaçqın və məcburi köçkünlərin problemlərinə toxunarkən hamı diqqətli olmalıdır"- demişdi. Hansı ki, Çingiz Qənizadə qaçqın və məcburi köçkünlərin faydasına olan təklif vermişdi və heç yarım ay keçmədi, onun təklifi rəsmən qəbul olundu. Maraqlıdır, cənab Həsənov niyə Astan Şahverdiyevin dediklərinə reaksiya vermirdi?

1995-ci ildə Nyu-York elmlər akademiyasının həqiqi üzvü seçilmiş professor Şahverdiyevin Rusiyadakı soydaşlarımız haqqında sözləri isə başqa məzəkə mövzusu. Deyir "Rusiyaya gedənlər...bizim cəmiyyətin "otxodlarıdır". Azərbaycan parlamentarı Rusiyaya çörək ardınca gedən, ailəsindən, el-obasından didərgin düşməyə vadar olan 2 milyondan çox azərbaycanlı haqqında "otxod" ifadəsini işlədirsə, daha bizə düşmən lazım deyil ki...Sonra da deyir "sənə nömrəmi kim verib, de, düşməni tanıyım..."

**Bu tərəfdə komfort,
o tərəfdə el töhməti...**

Xalid KAZIMLI

Cəm şəkildə ayağa qalxaraq haqq-ədalət (bəzən də çörək, işıq, su, qaz) tələb edənlərin "narkoman", "alkaş", "başpozuz", "tör-töküntü" adlandırılması ilk dəfə deyil.

Biz elə damğalamaları, köpüklənən ağızlarından sıçrayan nifrət seliyini çox görmüşük.

Ən yeni tariximizdə bu cür damğaya Kamran Bağirovun dönəmində rast gəldik. Ermənilər ellikcə ayağa qalxıb Qarabağı tələb edəndə bizim ayağa qalxan 200-300 nəfərlik qruplara damğa vuranlar vardı.

Sonra Vəzirovun dönəmində də elə oldu. Ölkənin rəhbəri milli-azadlıq hərəkatının liderləri ilə müntəzəm görüşlər keçirdi, ancaq orta rəngli məmurlar, deputatlar fürsət düşdükcə meydana çıxanları "narkoman", "başpozuz küt-lə" adlandırdı.

Ayaz Mütəllibovun dövründə daha betər idi. Bir ara (1990-91-ci illərdə) hakimiyyət özünü güclü sayırdı deyənə yenə azadlıq və ədalət tələb edənlər "narkomanlar", "tör-töküntü" olmuşdu.

Hakimiyyətlər nə qədər dəyişsə də, el-oba, camaat, xalq üçün nəse tələb edənlərin adı dəyişmiş, onlar hələ də "narkoman", "əyyaş", "tör-töküntü"dürlər.

Axırncı dəfə bu ifadəni deputat Astan Şahverdiyev işlədib. Deputat Biləsuvarıda yerli hakimiyyət qurumlarına tələb irəli sürən cəbrayilli oğlularını təhqir edib, amma elə məsuliyyətsiz sözlər işlədib ki, bütün xalq o sözü öz üzərinə götürüb.

Cəbrayilli "narkoman" və "əyyaş"ların günahı nədir? Heç nə. Onlar hökumətdən nə ucuz narkotik maddələr tələb edirlər, nə də müftə spirtli içkilər. Bu adamlar yaşamaq üçün zəruri olan çörək, su, yanacaq kimi şeylər istəyirlər.

Astan müəllim gərəklərə razılıqsız ki, hər kəsin, hər vətəndaşın öz dövlətindən belə şeylər tələb etmək haqqı var.

Əgər bir (və ya beş) adam həqiqətən də narkotik maddə və ya içki aludəçisidirsə, bu durum yenə də onun hökumətdən nəse tələb etmək haqqını əlindən almır.

Rusiyaya iş, çörək dalınca gələnlərin "millət tör-töküntüsü" (deputatın təbircə desək, "otxod"u) adlandırılmasına gəlincə, bu, sadəcə olaraq dilə gətirilməsi mümkün olmayan ayıb bir söhbətdir.

Bu ölkənin yüz minlərlə vətəndaşı dolanışığı üzündən başqa bir ölkəyə gedirsə, bu, o deməkdir ki, onlar bu ölkədə məhz Astan kimilərin üzündən iş, çörək tapmayıblar. Kim öz doğma el-obasını, əzizlərini, rahat iş-gücünü, mülayim iqlimli ölkəsini qoyub, uzaq, yad, soyuq ölkələrə pənah aparar, orda it-qurdla boğuşa-boğuşa bir parça çörək qazanmaq istəyər?

Hər kəsə əyandır ki, son 20 ildə Rusiyadan minlərlə həmvətənimizin meyiti gəlib. Sanki oralarda bir cəbhə xətti var və müntəzəm döyüş gedir, o üzəndən itki verməyə məhkumduq.

Reallıq budur. Həmvətənlərimiz uzaq ellərdə çox pul qazanırlarsa da, həyatlarını təhlükə altına qoyurlar.

Əslində o "otxod" adlandırılan adamların bu ölkədən getməsi astanların şansıdır. Onlar getməsəydilər və ölkədə qalan ailə üzvlərini, yaxınlarını, qohum-əqrəbalarını dolandırmasaydılar, ac və kasıb kütlə çoxdan astanların üstünə kükrəmiş olardı.

İndi 1 milyon 300 min iş yeri açmaqdan danışılır. Bu, o deməkdir ki, cəmi 10-15 il əvvəl bu ölkədə 3-4 milyon işsiz adam varmış, onlardan milyon yarımı xaricə gedib, milyon yarımı da burda iş tapıb. (Hələ o da burda qalanlarla bağlı statistika keçəkdirsəE).

Astan Şahverdiyev bu cür sözlər dilə gətirən yeganə deputat deyil. Onun həmkarları da vaxtaşırı təmsil etdikləri milləti, ayrıca götürülmüş camaatı aşağılayan, təhqir edən ifadələr işlədirlər. Az qala hər gün biri "quşlayır".

Prinsipcə, bir deputatın bu ritorika ilə ikinci dəfə seçkilərdə uğur qazanması mümkün deyil və yaxşı ki, heç kəs də bunun belə olduğunu iddia etmir.

Hamı bilir ki, Astan kimilər parlamentə millətin səsi ilə yox, bir neçə superseçicinin iradəsi əsasında üzvlər. Onların mandat qazanmasında millətin bir misqal rolu olsaydı, onlar özlərini millət qarşısında borclu bilərdilər.

Ancaq bu adamlar özlərini mandatverənlərin qarşısında borclu bildikləri üçün daima hakimiyyətin yanında yer alır və camaatla üzbəüz durur, sərvət və komfortla yanaşı, o qınağı, xalq töhməti qazanırlar.

Ötən ilin dekabr ayından bəri, manat 118 faiz dəyər itirib. Ekspertlər bildirirlər ki, 2017-ci ildə də manatın məzənnəsi heç də ürəkaçan olmayacaq. Buna həm daxildə, həm də xaricdə baş verən iqtisadi proseslərin təsir edəcəyi söyleneilir. Belə ki, 2017-ci ildə strateji yol xəritəsi planına əsasən manat liberal məzənnəyə keçəcək. Bu da manatın ucuzlaşmasını təsir edəcək.

Bəs 2017-ci ildə manata ən çox təsir edən iqtisadi amil nə olacaq? Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan iqtisadi ekspert Natiq Cəfəri bildirir ki, manata əsas neftin təsiri var: "Əsas təsir neftin qiymətinin düşməsi ilə əlaqədar ölkənin valyuta qazanclarının azalmasıdır. İndiki iqtisadi model ixracatda neftin və neft məhsullarının, enerji daşıyıcılarının üstünlüyünü təşkil edir. Buna görə də qiymətlər indiki səviyyədə qalsa belə, valyuta daxilolmaları azalacaq. Gəlirlərin azalması isə təbii ki, manata ən böyük təsir göstərən amildir. İkinci böyük amil ondan ibarətdir ki, Azərbaycandakı iqtisadi modeldə, valyuta bazarında oyunçu yoxdur. Mərkəzi Bank son 7-8 ayda ümumiyyətlə, hərəqlərdə iştirak etmir. Özünün valyuta ehtiyatlarını qorumağa çalışır. Bəllidir ki, Mərkəzi Bankın cəmi 4 milyard valyuta ehtiyatı qalıb ki, bunu da qorunmalıdır. Çünki bu ehtiyatlar beynəlxalq kredit danışıqlarında girov rolunu oynayır. Yeni bazarda birçə oyunçu var ki, o da Neft Fondudur. Neft Fondunun isə gələn il valyuta birjasına çıxacağı məbləğ də aşağı-yuxarı demək olar ki, bəllidir. Çünki Neft Fondunun büdcə qarşısındakı öhdəlikləri 6,1 milyard dollardır. Digər öhdəlikləri isə 875 milyondur. Bunları da hesablasaq, Neft Fondu hərəqlərə təqribən 4 milyard dollara yaxın vəsait çıxara biləcək. Bu da çox aşağı bir

Gələn il manata ən çox təzyiqlik edəcək iqtisadi amil

Ekspert: "Manatı heç də asan il gözləmir"

rəqəmdir. Çünki ölkənin ehtiyatları təqribən 12 milyard dollardır. Əgər digər mənbələr tapılmasa, onlar vəsaiti ilə valyuta daxilolmaları artmasa, təbii ki, bu manata ən böyük basqı olacaq".

Ekspert gələn il manata təsir edəcək xarici amillərə də diqqət çəkib: "Manata təsir edəcək amillərdən biri də dünyanın maliyyə bazarlarında gedən proseslərdir. Federal Ehtiyat Sistemi (FES) ən azı 2 dəfə, hər şey qaydasında olarsa isə 3 dəfə uçuşu artıracaq. 3 dəfə artım baş verərsə, bu da dünyada dolların bahalaşmasına səbəb olacaq ki, nəticədə Azərbaycan manatına da təsirlər olacaq. Çünki ən azından ticarət tərəfdaşı olduğumuz ölkələrin valyutaları kəskin ucuzlaşacaq. Bu isə Azərbaycana mütləq şəkildə təsir edəcək. Yeni həm xarici, həm də daxili amillər onu deməyə əsas verir ki, gələn il manatı heç də asan il gözləmir. Hər şey Mərkəzi Bankın və hökumətin verəcəyi qərardan asılı olacaq. Ya indiki

kimi yumşaq və gündəlik məzənnə dəyişiklikləri ilə manatın ucuzlaşmasını davam etdirəcəklər, ya da bu sürəti artırmaq yolu ilə məzənnənin daha tez ucuzlaşmasına və müəyyən bir həddə stabiləşməsinə çalışacaqlar. İlkin görüntü ondan ibarətdir ki, yumşaq devalvasiya yolu tutulub. Çox güman ki, gələn ilin əvvəlində də bu yolla ucuzlaşma davam edəcək. Gələn ilin bu vaxtına qədər manatın konkret olaraq neçə faiz ucuzlaşacağını indi söyləmək çox çətinidir. Çünki yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi məsələyə bir sıra amillərin təsiri var. Əgər neftin qiymətində kəskin ucuzlaşma olarsa, təbii ki, manat daha çox dəyərən düşəcək və bunun sürəti də artacaq. Neftin qiyməti indiki səviyyədə qalarsa, gələn il də manatın 20-25 faiz dəyərən düşməsinə müştəhi edəcəyik. Neftin qiyməti düşərsə, FES də daha kəskin faiz artımına getsə, manatın dəyərən düşməsi də böyük rəqəmlərlə ifadə oluna bilər".

□ ƏLİ RAİS

BMT baş katibinə qarşı rüşvət ittihamı

Səlahiyyət müddəti başa çatmış BMT baş katibi Pan Qi Mun 2005-ci və 2007-ci illərdə ümumilikdə 200 min dollardan çox məbləğdə rüşvət almaqda ittiham olunur. Baş katibin özü bu ittihamları rədd edib.

APA-nın "SBS News"-a istinadən verdiyi xəbərə görə, Koreyanın "Sisa Journal" nəşrinin məlumatına əsasən, Pan Qi Mun 2005-ci ilin yazında Koreyada səfərdə olan Vyetnam XİN rəhbərinin şərəfinə təşkil edilmiş ziyafət zamanı 200 min dollar rüşvət alıb.

Pan Qi Mun

O zaman Koreya XİN rəhbəri və xarici ticarət vəzifəsində çalışan Pan Qi Mun Vyet-

nam nümayəndə heyətini qəbul edib. Məlumatla görə, nümayəndə heyətinin üzvü "Ta-

ekwang" şirkətinin sahibi Pak En Çə rəsmi qəbuldan bir saat əvvəl XİN-in iqamətgahına gedərək Pan Qi Muna 200 min dollar məbləğində rüşvət verib.

KİV-lər iddia edir ki, Pan Qi Munun adı Pak En Çanın qeyd kitabçasında iki yerdə yer alıb. BMT baş katibinin adının qarşısında müəyyən məbləğlərin qeyd olunduğu bildirilir. Həmin sahibkarın artıq BMT baş katibi vəzifəsində çalışan Pan Qi Muna 2007-ci ildə Nyu-Yorkda daha 30 min dollar rüşvət verdiyi qeyd olunur.

Pan Qi Mun və Pak En Çə ittihamları rədd ediblər. Pan Qi Mun Pak En Çə adlı şəxsi ümumiyyətlə tanımadığını iddia edir.

"Baxış bucağı"

Son günlər Azərbaycanı mövcud böhranlı vəziyyətdən xilas etməklə bağlı ölkə başçısı tərəfindən ciddi sənədlər imzalanıb, hökumətin qarşısında konkret vəzifələr, öhdəliklər qoyulub. Ancaq bir qisim ekspertlər var ki, onlar mövcud komandanın qarşıya qoyulan vəzifələrin öhdəsindən gəlməyə qadir olmadığını düşünür, daha çevik hökumətə ehtiyac olduğunu deyirlər. "Turan" İnformasiya Agentliyinin direktoru, siyasi şərhçi Mehman Əliyevin isə vəziyyətdən çıxış yolu ilə bağlı konkret təklifləri var:

- 2016-cı ildə dəyişikliklərə müəyyən hazırlıq prosesi getdi. Bu da referendumla bağlıdır. Hansı ki, İlham Əliyev demişdi ki, altı aydan sonra referendumdan irəli gələn məsələlər işə salınacaq. Bu da təxminən mart ayına düşür. Bir də elan olunan islahatların yol xəritəsi var, vaxtaşırı dərc olunur. Bu da onu göstərir ki, 2017-ci ildə islahatlara başlanılmasına hazırlıq gedir. Hesab edirəm ki, institusional dəyişikliklər, bir də iqtisadiyyatda və cəmiyyətdə dəyişikliklər olacaq. Bu, böyük bir prosesdir. 2017-ci ildə bunun əsasları qoyulacaq.

- *Mehman bəy, sizdən fərqli olaraq, hökumət nümayəndələri növbəti illə bağlı çox bədbin danışdılar. Sizin söylədiyiniz proses vəziyyəti yaxşılaşdırmağa doğru dəyişməyə imkan verəcəkmi?*

- Mən bu barədə bir analitik yazı da yazmışdım. Rusiya Mərkəzi Bankının sədrinin dediyinə də istinadla bu tipli böhranlardan üç cür çıxış yolu olur: inqilab, vətəndaş müharibəsi və böyük dövlətlərdən daha çox asılı vəziyyətə düşmək. Bizdə İlham Əliyev inqilabi yuxardan başlamaq istəyir. Həmin o islahatlar proqramı və s. onu deməyə əsas verir ki, dəyişiklikləri yuxardan başlamaq istəyir. Amma bu, alınmasa, proses ləngisə, əgər narazılıq artsa... Fakt budur ki, sosial narazılıq güclənməkdə davam edir. Hökumət çox gecikir. Ona görə də aşağıdan proseslər başlaya bilər, yəni aşağıdan inqilab. Allah eləməsə, bu proseslər də normal idarə olunmasa, deməli, ikinci varianta, vətəndaş müharibəsinə keçə bilər. Üçüncü variantda gəldikdə, biz artıq onun içindəyik. Bizdə artıq xarici borc 7 faizdən 32 faizə qalxıb və yüksəlməkdə davam edir. Yeni biz ABŞ-dən daha çox asılı vəziyyətə düşürük. Çünki investorları, beynəlxalq institutları, Ümumdünya Bankı, yaxud Asiya Bankını götürsək, orada əsas təsisçilərdən biri ABŞ-dir. Vəsaitləri də əsas onlar ayırır. Yeni getdikcə Azərbaycan daha çox asılılığa düşür və bu da öz təsirini göstərir, gələcəkdə isə daha da güclü göstərəcək. Bundan sonra işə hər şey hakimiyyətin özünün davranışından asılı olacaq. Variantlar isə var və onların işə salınması durumu dəyişə bilər.

- *Mart ayında referendumdan irəli gələn mexanizmlərin tətbiqi, vitse-prezidentlərin öna çıxması halında hökumətin proseslərdə rolunun azaldılması, komandada ciddi dəyişikliklərin olması gözləniləndirmi?*

- Bunlar paralel getməlidir. Təbii ki, struktur dəyişikliyi də olmalıdır. Bu komanda islahatlar keçirməyə qadir deyil. Bu komanda ölkəni ciddi, dərin və çoxmiqyaslı böhrana gətirib çıxarıb. Ona görə də bu koman-

Mən bu arada Avropa ölkələri ilə yanaşı Qazaxıstanda da oldum. Bizdə islahatlar proqramını "Makkenze" şirkəti hazırlayırdı. Bu, ABŞ-in çox güclü və önəmli konsaltinq şirkətidir, böhranla üzvləşən şirkətlər, dövlətlər üçün böhrandan çıxış layihələri hazırlayırdı. Qazaxıstanda da antiböhran layihəsini "Makkenze" şirkəti hazırlayıb. Artıq

Hansı ki, əvvəldən antiböhran proqramı hazırlanmalı idi. Hazırlanan proqramların böyük bir hissəsi keçmiş, qalanı isə gələcəyə aiddir, ortada isə ümumi sözlərlə yazılmış bir şey var. Amma taktiki qərarlar, beş-on günə, bir aya, bir ilə hesablanan heç nə yox idi. İki il idi ki, bu hakimiyyət gözləyirdi. "Makkenzi" ilə danışıqlarda deyirdilər ki,

rindən alacaq. Ona görə də içəridə ciddi müqavimət var - baxmayaraq ki, vəziyyət getdikcə pisləşir və sabah ölkədə vətəndaş qarşudürməsi də baş verə bilər. Elə bu yaxınlarda Cəbrayıl qaçqınları ilə bağlı baş verənlər bunun əlamətiydi.

- *Böhranlı vəziyyətdə olan ölkələrə qarşı adətən, təhlükəli ssenarilər işə salınır. Xa-*

"Hökumət

çox gecikir"

Mehman Əliyev: "2017-ci ildə gənc kadrların iş başına gətirilməsi daha aktual məsələ olacaq"

"Yoxsa bu cəmiyyətlə islahatlar aparmaq mümkün olmayacaq"

da getməlidir. Onlar bunu başa düşməlidir. Bunlar hakimiyyətdən yapışsınlar və getmək istəməzlər. Ancaq başa düşməlidirlər ki, böhranı onlar yaradıb və buna görə çox ciddi məsuliyyət daşıyırlar. Məncə, onların dəyişməsi realdır. Çünki qarşıda duran vəzifələri bu komanda həyata keçirə bilməz. Referendumda deputatlar üçün yaş senzinin götürülməsi məsələləri var idi, bu, ona işarəydi ki, əslində 2017-ci ildə gənc kadrların iş başına gətirilməsi daha aktual məsələ olacaq. Çünki kifayət qədər savadlı, müasir biliklərə malik kadrlar var. Bu islahatların aparılması üçünə texnologiyalar komandasının yaradılması vacibdir. Belə olmalıdır, əgər bu da olmasa, onda çox pis nəticələr baş verəcək, vəziyyət getdikcə pisləşəcək və mən dediyim birinci və ikinci ssenari işə düşəcək.

- *Bu günlərdə ölkə xaricində olarkən, yaqın, müşahidələr aparmısınız. Azərbaycanın taleyi ilə bağlı düşüncələr, ölkəmizə baxış necədir?*

- Mənim görüşlər keçirdiyim o dairələr Azərbaycanı belə bir vəziyyətə yarana biləcəyini gözləmədilər. Mən vaxtilə belə vəziyyətin yarana biləcəyini deyirdim və indi həmin proqnozları vurğulayırdılar. Ona görə də bəlkə daha çox bizə qulaq asır və inanırlar, nə baş verdiyini bilmək istəyirlər. Geniş ekspertlər spektrini götürəndə əslində bu vəziyyət çoxları üçün gözlənilməz idi. Ona görə də çaşqınlıq içərisindədirlər ki, bu, hara gedir? Daha çox suallar var ki, nə ola bilər, risklər nədir? Burada sərmayə qoyan ölkələr, kompaniyalar var, onlar hamısı vəziyyətə görə narahatdır. Ölkə ilə bağlı narahatlıq var.

Qazaxıstan bu şirkətin proqramını qəbul edib, Nazarbayev məhkəmə sistemində islahatlara başlayır, bu, vacib amillərdən biri idi. Amerikanlar hesab edirlər ki, islahatların uğurlu aparılması üçün mütləq məhkəmələrin müstəqilliyi təmin olunmalıdır. Bizimkilər buna getmədi. Əslində bu gün təqdim olunan islahatlar proqramı "Makkenze" şirkətinin hazırladığı proqram deyil, onun bir hissəsidir. Şirkət daha çevik dəyişikliklərin tərəfdarı idi. Azərbaycan hakimiyyəti isə hesab edir ki, buna ehtiyac yoxdur, illəri uzatmaq olar. "Makkenze" Azərbaycandan çıxıb getdi. Çünki onların təqdim etdiyi islahatlar paketini bu komanda qəbul etmədi. Bu da problem yarada bilər. Ən ciddi məsələ də elə budur.

- *Azərbaycan böyük ehtiyatlara malik ölkədir. Bu mənada hələ durumun heç də kritik olmadığını demək olarmı?*

- Ehtiyatlarımız azalır. Qarşıdakı 7 il üçün neft ehtiyatlarımızın istehsalı 24-25 milyon tonna enəcək. Lap qiymətlər qalxsa da, istehsal enir və biz ordan heç nə qazanmırıq. Hələ mən demirəm ki, neftin qiyməti o qədər də qalxmıyacaq. Ona görə biz daha böyük itkilərlə rəhbər olmalıyıq. Qaz isə nefti əvəz eləməyəcək. Onda hansı ehtiyatlardan söhbət gedir?

- *Neftin maya dəyəri 12-13 dollardır, indiki 50-55 dollarlıq satış qiyməti də az vəsait gətirmir...*

- Bu, bəs eləmir axı. Əgər bəs eləsəydi, böhran da yaranmazdı.

- *Ancaq digər sahələr inkişaf etdirilsə, vəziyyət dəyişər, elə deyilmi?*

- Bunun üçün illər lazımdır. Bizim hakimiyyət çox ləng davtə müddətdə hakimiyyət nə edib?

"Yeni Zelandiyada kərə yağının kilosu 2,5 dollardır"

neftin qiyməti qalxacaq, bizə bu formada islahatlar lazım deyil. Çünki bunlar islahatları hakimiyyətdən getməyə bənzər sayır, ona görə də prosesi ləngidirlər, milyonlarla insanın taleyi ilə oynayıb cəmiyyəti bu günə salırlar.

- *Hesab etmək olarmı ki, komanda üzərinə düşən vəzifələri icra etməklə, ölkəni mövcud duruma gətirməklə ən böyük pisləyi elə ölkənin prezidentinə edib?*

- Bəli, elbəttə ki.

- *Elə isə niyə yenə də davam edirlər?*

- Məsələn, Xalq Cəbhəsi hakimiyyətdə 1 il oldu, amma psixoloji olaraq elə durur yarıdır ki, hakimiyyətdən getmək istəmədilər, sonrakı proseslər oldu. Bu hakimiyyət 23 ildir oturub. Hər bir nazir, ya başqa bir məmur işini itirməsini ölməyə bərabər sayır. Ona görə də, psixoloji problemdir, təhlükəsizlik amildir. Düşünürlər ki, vəzifədən getsələr, məsuliyyətə cəlb olunacaqlar, hər şeylərini əllə-

rici güclərin Azərbaycanla bağlı hansısa planı ola bilərmə?

- ABŞ-in çox ciddi bir müttəfiq olan İsrailin baş naziri Netanyahuun Bakıya gəlişi, onun ardınca Rusiya rəsmisi Rəqozinin gəlməsi onu göstərdi ki, Azərbaycanla bağlı hansısa işbirliyi, qarşılıqlı, üst-üstə düşən məqamlar var. Bu, onu göstərir ki, əsas məsələ təhlükəsizlikdir və hər hansı ssenari baş versə, bu, qarşılıqlı əməkdaşlıq yolu ilə həll olunacaq. Heç kəs istəmir ki, burada qarışıqlıq baş versin.

- *Xalqla həmişəkindən çox açıq danışan hökumət də narahatdırsa, deməli, nəyə ehtiyac istəyir. Bu mənada sizin də təkliflə ya təşəbbüslərinizin faydası dəyə bilər...*

- Narahatlıq var, bu, aydındır. Amma iş ondadır ki, hakim komanda indiyə qədər hələ ciddi addım atmayıb. Komanda ancaq valyuta dəyişməsinin, valyuta axınlarının qabağını almaqla məşğuldur. İşığın, ya qazın qiymətinin qaldırılması nə

demək idi? Sabah nəqliyyatın da qiyməti qalxacaq. Bu, vəziyyətdən çıxış yolu deyil, əksinə, vəziyyəti gərginləşdirməkdir. Yeganə çıxış yolu, dediyim kimi, insanlara azadlıq verməkdir. O ölkələrdə ki, şəxsi azadlıqlar yüksək səviyyədədir, orada iqtisadi göstəricilər də yüksəkdir. Amma Azərbaycanda iqtisadi azadlıqlar şəxsi azadlıqlardan çox yüksəkdir. Bu cəmiyyətlə islahatlar aparmaq mümkün olmayacaq. Vətəndaş cəmiyyətini azad etmək hər bir şəxsi azad etmək deməkdir. İmkan yaradılmalıdır ki, insanlar öz töhfəsini bu ölkəyə verə bilsin. Bütün monopoliyalar götürülməlidir, azad rəqabət olmalıdır.

İnhisarçılığa son verilsə, qiymətlər xeyli aşağı düşəcək. Məsələn, Yeni Zelandiyada yağın kilosu 2,5 dollardır. Azərbaycana onun gətirilməsi də 5 qəpik edir. Qazancı da üzərinə qoysan, olacaq 3 dollar. Özü də təmiz kərə yağ, geydirmə yox. Camaat gedib 6-7 manata yağ alardı. Niyə gedib 12 manata almırdı? Bütün məhsullarda vəziyyət eynidir. Çünki monopoliya var. İnsanlara azadlıqlar verilsə, vəziyyət ciddi şəkildə dəyişər. Yadımdadır, 90-cı illərin əvvəllərində, sovetlər dağılanda, hələ Mütəllibovun hakimiyyət dövründə insanlara azadlıq verildi ki, gedin, İrandan, Türkiyədən, Dubaydan mal gətirin, gətirib bazarı doldurdular. Ona qədər dükənlər bomboş idi, hər şey daşıyıb gətirdilər ölkəyə, ucuz, keyfiyyəti normal. Nəyə görə? Hər kəs malını gətirdi ki, daha ucuz qiymətə satsın, pul qazansın. Başqa gəlir sahəsi yox idi. Ancaq sonradan ki, ölkədə hər şey monopollaşdırıldı, faciələr də ordan başladı. Azad rəqabət olmalıdır ki, kim nə istəyirsə o sahədə çalışsın, xidmətlə, istehsalda məşğul olsun.

- *İri şirkətlərin ölkədən getməsi də ciddi problem yaradırmı?*

- Bəli. Elə götürün poladritmə sahəsindəki vəziyyəti. 19 irili-xırdalı zavodlar var idi, istehsal sahəsində rəqabət yaranmışdı. Amma hamısını məhv elədilər, biri qaldı. Niyə? Bütün sahələrdə bu vəziyyətdir.

- *Amma vəziyyət ümitsiz də deyil...*

- Məsələləri operativ həll etmək üçün imkanlar var. Bu ilin əvvəlindən də demişdim ki, kənd təsərrüfatına 1-1,5 milyard vəsait ayırmaq lazımdır. Özü də dövlət kəndliyə qarantıya verir ki, kim nə məhsul istehsal etsə, filan qiymətə ondan alacaq. Ortada vasitəçilik edib böyük vəsaitlər qazananlar var, onları ortadan götürürsən, kəndlinin məhsulunu bazara çıxarırsan. Yeni dövlətlə istehsalçı arasında birbaşa bu xətt yaranır, qiymətlər də aşağı düşür, istehsalçı da məhsul istehsalına maraqlı olur. Yeni biz bir ildə bu böhranlı vəziyyətdən çıxma bilərdik.

- *Mehman bəy, hökumətdən sizin təkliflərinizlə maraqlanan, şəxsən müraciət edənlər varmı?*

- Yox. Onların nəyinə lazımdır. Bizim təkliflər hamısı azadlığa gətirib çıxarır. Azad iqtisadiyyat, azad rəqabət. Onlar axı bunu qəbul edə bilmir...

□ **EİSAD PAŞASOY**

Dünənki kimi

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Təzə bir deputat ağzını boş qoyub milləti söyübdür, millət isə çox qəzəblənibdir. Nəticə nə olacaq? Dünənki kimi - bir anekdotda deyilən kimi. Həmin anekdotda dovşan minirdi avtobusa, qışqırırdı içəridəkilərin üstünə: "Mənə yer verin, yoxsa dünənki kimi olacaq!". Bu zaman bir canavar dözmür, dovşanı vurur. Heyvanların qalanları maraqla soruşurlar ki, dünən necə olmuşdu. Dovşan deyir: "Elə dünən də belə olmuşdu".

Quba və İsmayilli hadisələri də hansısa yapistin camaatı söyməsi üstündə olmuşdu, biz hələ o hadisələrə görə şərhlənib tutulanları türmədən buraxdıra bilməmişik. Misal üçün, İlqar Məmmədov hələ də həbsdə saxlanılır. Demək indi deputat Astan Şahverdiyevin xalqı söyməsi əhvalatından nəsə müsbət nəticə gözləmək mənasızdır. Xalqın çoxu savadsız, dünyagörüşsüz olan ərazilərdə dövlət qurmaq, demokratik mühit yaratmaq çox çətinidir. Saparmurad öləcək, Qurbanqulu gələcək. Soveti yixacaqsan, yerində qurulan yenə Sovet olacaq. Sadəcə, yüngülvari adı, bütləri, bayrağının rəngləri dəyişilmiş sovet hökuməti olacaq. Başqa cür mümkün də deyil. Xiyar tağı armud götürə bilməz. Dindarların yanlış fikrindən fərqli olaraq, insan meymundan əmələ gəlməyibdir. İnsanın əmələ gəldiyi meymunlar tamam başqa meymunlardır, indi bizim gördüklərimiz deyildir. (Lap o "bu əsl islam deyil" söhbətinə bənzədi, nələyəq, qoy belə qalsın).

Deputatı söyürük, ara yerdə yadımıza batın neftçilər düşür. Əlbəttə, düşmür, misal üçün yazdım. Neftçilər insandır, insan bu ərazidə kimə maraqlıdır? Burada neft, pambıq, dünya şöhrəti, Avropa Oyunları, ASAN-xidmət-zad lazımdır. İnsan axırıncı dərəcəli şeydir, üstəlik ildə 100 min artan bir şeyin hər dəfə beş-on nəfər azalmasından qorxu yoxdur.

Əks halda, kimsə sual verərdi ki, nə üçün o neftçilər estakadada, küləkli havada xilasedici jiletlərsiz olublar? Sən dükanın yanğınsöndürmə balonu oyuncağını azca yanpörtü assan fəvqəladədən əlli adam tökülüb gələr. Burada isə heç kimin vecinə deyil. Xilasedici jiletlər əyinlərində olsa o neftçilərin cəsədini tapmaq da asan olardı.

Həmçinin, bizim mənasız qürur yerimiz olan bir "Neft daşları" söhbəti var. Dünyada ilk su şəhəri-zad... Ancaq heç kim soruşmur ki, nə üçün sivil dünyada neft çıxartmaq üçün belə axmaq və təhlükəli estakadalar, budkalar şəhəri qururlar. Səbəb çox sadədir: SSRİ-nin o tərifi "elmi" üzən qazma qurğuları düzəldə bilmirdi! Məcbur idilər dənizdə şəhər salsınlar, estakada qursunlar. İlk sovet qazma qurğusunun mexanizmini KGB agentləri ABŞ-ın Meksika körfəzindəki qazma qurğusundan oğurlayıblar, 1979-da düzəldiblər. Bu, "Kasporneft", müstəqillik dövrümüzdə dəyişdirilib "Dədə Qorqud" adı qoyulan üzən qazma qurğusudur.

Sözgəlişi, mən vaxtaşırı eksperiment aparıram, bu günlərdə yenə yoxladım ki, ölkəmizdə azadlıq indeksi hansı vəziyyətdədir. Bunun çox sadə üsulları var. Misal üçün, insanların SSRİ-yə və dinə münasibətindən onun azadlığa münasibətini yoxlamaq çox asandır. Bunun üçün SSRİ-nin dağılma gününün 25 illiyi münasibəti ilə sosial şəbəkədə SSRİ əleyhinə bir-iki söz yazdım. Xeyli "qurbanqulu və saparmurat" ortaya çıxdı. Məlum oldu, adamlar SSRİ-nin bərpasını istəyirlər. Çünki o vaxt dağılmasında qeyri-səmimi iştirak ediblər. Küyə gediblər. Başa düşməyiblər azadlıq və müstəqillik nə üçün lazımdır. Azərbaycanlıların SSRİ-yə münasibəti indiki yapist rejimə münasibəti ölçmək üçün əsl vahid rolunu oynayır, çünki hazırkı rejim eynilə SSRİ-nin təkrarıdır. Həmin kadrlar, həmin partiya, həmin bütlər, həmin təbliğat və idarəçilikdir. Yalnız rəng dəyişiblər, cildə giriblər. Tərəfdarlar və yaltaqlar da həminkidir.

Bu toplumla harasa gedib çıxmaq çətinidir. Həmişə dünənki kimi olacaq. Beş-on nəfər istisna heç nəyi dəyişmir. Necə ki, bataqlıqda yaşayan ördək palçıq iyi verir. Baxmayaraq uçur, hətta gül-çiçəkli ölkələrə də gedir.

Sərkisyan və komandasının başı yeni dərdə...

Ermanın sovetdən qalma rüseyim iqtisadiyyatı qürub dövrünü yaşayır. Bunu təkcə biz demirik. İşğalçı ölkənin yerli pragmatik iqtisadçıları və əcnəbi təhlilçilər də bu iddianı təsdiqləyirlər. Son olaraq, mövcud acınacaqlı durumu keçmiş prezident, ana müxalifətin lideri Levon Ter-Petrosyan səmiyyətə açıq bəyan etdi. O, kifayət qədər düzgün çıxış yolu da göstərdi: Qarabağ probleminin həlli - həm də mərhələli həlli. Ter-Petrosyanın görə, bunun ardınca türk-erməni sərhədinin açılması ən məsələsi olacaq.

Ermənistanında eks-prezidentin bu mövqeyini bölüşənlər az deyil. Hətta daha çoxdur. Çünki reallığı hamı bilir. Yalnız onu dilə gətirməyə heç də hər kəs cürət eləmir. Hakim Sərkisyan rejiminə isə heç sərf eləmir. Təsədüfi deyil ki, bu kriminal rejimə yaxın deputatlardan biri Ter-Petrosyanın söylədikləri ilə razılaşmayaraq, belə bir absurd ifadə işlədib ki, Qarabağ məsələsinin ölkənin inkişafına əngəl olması fikri doğru deyil, çünki ölkədə təkcə korrupsiyanın kökünü kəsməklə əhəlinin güzəranını yaxşılaşdırmaq olar.

Əlbəttə ki, nağıl və blefidir. Əmək qabiliyyətli, yeni gənc və orta yaşlı insanlar Ermənistanı təkcə korrupsiya və məmur aparatının özbaşınalığına görə tərk edib Rusiyaya, Türkiyəyə, Avropa ölkələrinə getmirlər. İnsan resursu yalnız bu səbəbdən azalmır. Ermənilər həm də işsizlikdən və kasıblıqdan, sabaha inamsızlıqdan, ən önəmli, Azərbaycanla bitməyən müharibəyə görə emiqrasiya edirlər. Özü də rəsmi statistikaya əsasən, onları çoxu geri qayıtmır.

O üzən ölkə əhalisi ilə daha sürətlə azalır. Apreldəki 4 günlük müharibədən sonra insanların xarici ölkələrə axını isə bir qədər də vüsət alıb. Məntiqlidir, ağıl başında olan erməni Sərkisyan rejiminin hakimiyyət maraqları yolunda daha qurban getmək istəmir. Yəni, emiqrasiyanın bir mühüm səbəbi də kriminal Sərkisyan hakimiyyətidir.

Noyabrda ermənilərin Bakıya gəlişi və az sonra Sülh Platformasının imzalanması Sərkisyan rejiminə nifrətin başqa bir sübutu sayıla bilər. Platformaya son olaraq qoşulan ABŞ-da yaşayan Anait Nersesyan beləcə deyib: "Biz Qarabağa görə Ermənistanı da itirə bilərik".

Beləliklə, ölkəsinə və xalqını uçuruma aparın, 20 ildə verdiyi Qarabağ vədləri doğrulmayan iqtidardakı "Qarabağ klani"ndan narazılıq açığı, nümayişkarane şəkildə özünü göstərməkdədir. Önümüzə gələn aylarda bu tendensiyanın güclənəcəyi və aprel ayında parlament seçkilərinin nəticələrinə təsir edəcəyi qənaətinə deyək - təbii ki, əgər hakim qüvvə seçkiləri saxtalaşdırmasa.

Məsələ ondadır ki, Sərkisyan və onun hakimiyyətdəki bandası beynəlxalq erməni lobbinəsinə də siyasi və maliyyə dəstəyini böyük ölçüdə itirib. Erməni lobbisi korrupsiya səbəbiylə ölkəyə maliyyə inyeksiyalarını xeyli azaldıb, çünki hakim rejimə inanmır və ayrılan vəsa-

Ermənistan iqtisadiyyatı üçün müharibə kabusu - aprel dərəsi

4 günlük savaştan sonra düşmən ölkənin iqtisadi göstəriciləri daha sürətlə pisləşir; çözülməyən Qarabağ məsələsi səbəblərin ən önəmliyi kimi; erməni baş nazirindən acı etiraf, amerikalı diplomatdan isə xəbərdarlıq gəldi...

itin onun komandası tərəfindən mənimsəniləcəyinə əminidir.

İşğalçı ölkədə sosial-iqtisadi durumu dərinləşdirən başqa mühüm səbəb - qiymətli təbii və mineral qaynaqları olmayan Ermənistanın hazırkı durumda qonşu ölkələr üçün ciddi iqtisadi-ticarət, tranzit dəyər kəsb etməməsidir. Bura müharibə və korrupsiya amillərinə görə xarici investitorların ölkəyə maraqlarını göstərməməsinə də əlavə etmək olar.

Hətta analitiklərə görə, İran prezidenti Həsən Ruhinin son İrəvan səfəri və orada imzalanmış sənədlər də mövcud realığı dəyişmək gücündə deyil. O səbəbdən ki, nə İranın, nə də Ermənistanın haqqında bəh-bəhlə danışılan ortaqlar böyük layihələri maliyyələşdirmək imkanı yoxdur. Yəni, ortada, sadəcə, xoş məram və arzular var.

Düşmən ölkə iqtisadiyyatını çıxılmazda saxlayan digər mühüm faktor, şübhəsiz ki, onun Rusiyanın tam hərbi-siyasi və iqtisadi asılılığında olmasıdır. Ayrı sözlə desək, Ermənistan rəhbərliyi istəsə belə, onun iqtisadi azadlığı yoxdur, hansı ölkə ilə, kiminlə gəldi müştərək layihələrə giriş bilməz. Mütəəqib Kremlin maraqlarını nəzərə almalı, onun maraqlarını çərçivəsində hərəkət etməlidir.

Rusiyanın işğalçı ölkə üçün yaratdığı iqtisadi, hərbi buxovlar isə az deyil - faktiki işləməyən Avrasiya İqtisadi Birliyi, Gömrük İttifaqı, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı. Ümumiyyətlə, inkişaf eləməmiş Ermənistan Rusiyaya sərfdir.

Sadalanın fonunda Ermənistanın baş naziri Karen Karapetyanın ötən həftəsonu bu xüsusda etdiyi acı etiraflar əslində təəccüblü deyil. Onun sözlərinə görə, Ermənistan iqtisadiyyatında vəziyyət yaxşılaşmır: "Ermənistan Milli Statistika xidməti rəqəmlər açıqlayıb. İqtisadi göstəricilər oktyabrda müqayisədə noyabrda 5% azalıb. İqtisadi aktivlik iyul ayından etibarən aşağı düşməkdədir, hər gah, ilin əvvəlində yüksək inkişaf tempində danışırıdılar. İlin birinci rübündə iqtisadi fəallıq 8,7% olub, ancaq elə birinci yarım ildə 4,4%-ə düşüb. İllə faktiki, sifir artımla başa çatır".

Diqqət edildiyi, yəqin ki, apreldəki 4 günlük müharibədən dərhal sonra - 2-ci rübdə Ermənistan iqtisadi fəallıq iki dəfə aşağı düşüb. Bu da həll olunmamış Dağlıq Qarabağ məsələsi və müharibə əmininin işğalçı ölkə iqtisadiyyatına neqativ təsirinə dair növbəti dəlil.

Ermənistanın maliyyə naziri Vardan Aramyan isə ölkənin xarici borcunun 6 milyard dollara yaxın, daxili borcunun istiqrazlar üzrə 1 milyard dollar təşkil etdiyini bildirib (üst-üstə 7 milyard yaxın). "Mərkəzi Bankın borcu təxminən 511 milyon dollardır. Yerdə qalanlar isə xarici borcudur. Mərkəzi Bankın borcunu çıxmaq şərti ilə hökumətin borcu ölkənin ümumi daxili məhsulunun 50%-ni təşkil edir. Ümumi borc isə ümumi daxili məhsulun təxminən 55%-i (!-red.) həcmindədir", - deyir nazir qeyd edib.

Bu, illik büdcəsi cəmi 2.6 milyard dollar olan (2017) Ermənistan üçün olduqca böyük rəqəmlər hesab edilir.

Öz növbəsində Ter-Petrosyanın başçılıq etdiyi müxalif Ermənistan Milli Konqresinin katibi Aram Manukyan Sərkisyan klani nəzərdə tutaraq deyir: "Müharibə və korrupsiya bir-biri ilə əlaqəlidir. Təsədüfi deyil ki, korrupsiyalaşmış ölkələrin birinci onluğuna müharibə aparan ölkələr daxildir. Çünki

generallar müharibədən öz məqsədləri üçün istifadə edirlər. O ki qaldı guya Qarabağ məsələsinin iqtisadiyyatımıza təsir etməsi iddiasına, müharibə iqtisadiyyatı ehtiva edir. Müxtəlif iqtisadçıların hesablamasına görə, blokada vəziyyəti ucbatından biz idxal etdiyimiz malları 30% daha baha alırıq, çünki dəmiryolumuz yoxdur. İqtisadi inkişaf tempinə görə isə başqa ölkələrdən 15-20 dəfə geri qalırıq. Kimsə bu haqda danışmırdı, ya yox? Dünən (dekabrın 24-ü -red.) parlament 3 kredit müqaviləsini bəyənib və Ermənistanın xarici borcu 6 milyard dollara çatıb. Bu - ÜDM-in 60%-dir".

Bu arada ABŞ-ın Ermənistanı səfiri Riçard Millz yerli nəşrə müsahibəsində işğalçı ölkəyə, faktiki, xəbərdarlıq xarakterli açıqlama verib. Diplomat bildirib ki, heç olmasa, ticari əlaqələr üçün Ermənistan-Türkiyə sərhədləri açılmayınca Ermənistan öz potensialını bütünlüklə açması mümkün olmayacaq.

Ancaq amerikalı səfir də gözəl bilir ki, türk-erməni sərhədi yalnız bir halda açıla bilər: Dağlıq Qarabağ məsələsində Azərbaycanı qane edən real irəliləyiş olduqda. Qarabağ probleminin öz problemi sayan rəsmi Ankara bununla bağlı dəfələrlə açıq və birmənalı mövqə bildirib.

Demək, amerikalı səfir erməni tərəfinə anladığı ki, inkişaf eləmək, sərhədləri və kommunikasiyanı açıq görmək istəyirsə, izolyasiyadan çıxmaq arzu edirsə, o zaman Dağlıq Qarabağ konfliktini ilə bağlı pozitiv mövqə tutun, əncə Azərbaycanla anlaşın. Qısa, atı arabanın arxasından açıq qabağa bağlayın.

□ Siyasət şöbəsi

rasındadır ki, Avropa İttifaqı məhz Azərbaycan qazına indi üstünlük verir. Yeni daha çox istəyir ki, Azərbaycan qazını Türkiyə üzərindən alsın. Bu, Azərbaycanın üstünlüyüdür. Ona görə də əgər Rusiya qazla bağlı Azərbaycan təzyiq etsə, Avropa İttifaqı çox ciddi reaksiya verəcək. Bu məsələdə də mən inanmıram ki, Rusiya Avropa İttifaqı ilə münasibətlərini korrallaşdıracaq. Çünki son nəticədə Avropa İttifaqı

diyədək bu qədər dünya ölkələrinə qaz satmamışdı. Yeni Rusiyanın qaz satmaq imkanları onsuz da genişdir. Azərbaycan qazı da Rusiya qazını sıxışdırırmı və böyük alternativ deyil. Ona görə də bütün səbəbləri nəzərə alaraq mən hesab etmirəm ki, Rusiya Azərbaycana təzyiqini artırsın. Həm də Rusiya Azərbaycanla özü də tərəfdaşlıq münasibətləri qurub. Tərəfdaşlıq münasibətləri varsa, hansı əsasla

Güney Azərbaycan Həsən Ruhaninin erməni sevgisinə niyə susdu?

Sabir Rüstəmxanlı: "Sadəcə, etiraz etməyə imkanları yoxdur, eyni zamanda, təşkilatçılıq sifra bərabərdir"

Iran prezidenti Həsən Ruhaninin Ermənistan səfəri ötən həftə Azərbaycan mətbuatının gündəmini zəbt etdi. Hökumət və ictimaiyyət səviyyəsində rəsmi Tehrannın mövqeyi sört şəkildə tənqid olundu. Ölkənin bütün təbəqələri İranın ermənipərəst sevgisinə öz etirazını bildirdi.

Ruhaninin İrəvan səfərinə olan etirazın fonunda diqqətçəkən bir məqam oldu. Belə ki, fars rejiminin əsarəti altında Cənubi Azərbaycanda yaşayan 35 milyonluq azərbaycanlı İran rəhbərinin bu addımına qarşı etiraz səsinə ucaltmadı. Bu da şimalda məyusluqla qarşılandı. Milyonlarla soydaşımızın susqunluğu bəzi müzakirələrə yol açdı.

Bu mövzuda söhbət etdiyimiz Dünya Azərbaycanlıları Konqresinin həmsədri, VHP sədri, xalq şairi Sabir Rüstəmxanlı hesab edir ki, Cənubi Azərbaycandakı insanların qəlbərində qorxu var: "Səslərini çıxaranları asırlar, həbsxanalara atırlar. İkinci bir tərəfdən də, burada olduğu kimi, orada da millətin hamısı eyni şüura malik deyil. Məsələnin incəliyini düşünməzlər. Azərbaycan-Ermənistan və Dağlıq Qarabağ məsələsini dərin düşünmək sanki istəməzlər. Amma əhalinin böyük əksəriyyəti Azərbaycan və Ermənistanın müharibə şəraitində yaşadığını yaxşı bilir, torpaqlarımızın işğal olduğunu bilməmiş deyillər. Sadəcə, etiraz etməyə imkanları yoxdur. Eyni zamanda təşkilatçılıq da sifra bərabərdir. Kütlənin bu işləri görməyə imkanları da yoxdur. Bu işlər təşkil olunmalıdır. Müəyyən qurumlar olmalıdır ki, bunların da yaranmasına imkan verilmir. Milli müqavimətin zəifliyi, milli maraqlardan uzaqlıq burada mühüm rol oynayır. Təəssüflər olsun ki, özünü Azərbaycan türkü kimi duymaq hissi də çox zəifdir. Günahın kökündə bu dayanır. Amma nəzərə alaq ki, bu etirazlar olsa belə, heç nə dəyişməyəcəkdi. Çünki İranın xarici işlər nazirinin dediyi kimi, farslar özlərini xaçlarla əqrəbə hesab edirlər. Ermənilərlə yaxınlıqlarının bir ucunda bu dayanırsa, digər tərəfdə Rusiya amili və Rusiya-Ermənistan-İran üçlüyüdür. Bunun bir çox səbəbləri, kökləri var. Onların Azərbaycan düşmənçilikləri azalmır".

S. Rüstəmxanlıın sözlərinə görə, İran açıq şəkildə saxtakarlıq, bütün islam dünyasına xəyanət edir: "Bir yandan şiə qarşılaşdığından dem vurur, digər tərəfdən xristianlara yardım edir. Digər tərəfdən də, bizim İsrailə əməkdaşlığımıza min cür maneə göstərməyə çalışır. Halbuki, dünyada yəhudi lobbisi bizim yaxın müttəfiqlərimizdən biridir. Bu lobbi ölkəmizi daim dəstəkləyib. Bizim dövlət olaraq, öz maraqlarımız var. Düşünürəm ki, xalq olaraq da, öz maraqlarımızı düşünməyə borcluuyq. Azərbaycan əslində 35 milyonun fikirlərini də burada ifadə edə bilər".

DAK-ın həmsədri İranla münasibətlərin tam aydın olmasına böyük ehtiyacın olduğu qənaətinədir: "İran ölkəmizə hansı şəkildə yanaşsın, biz də o şəkildə yaşaymalıyıq. İranda az qala Azərbaycanın adını çəkməyə can çəkirlər. Bizim torpaqlara açıq şəkildə iddia edirlər. Halbuki, İran fars dövləti olmayıb. Türklərin dövləti olub. Bu gün fars şovinizminin təsiri ilə Azərbaycan əleyhinə siyasət aparılırsa, onların oyunlarına dözməli deyilik. Bu gün onlar ölkəmizin hər yerinə qarşılıqlıdır. Burada türk düşmənçiliyini təbliğ edən, şiə-sünni qarşılıqlı yarıdan mədəniyyət mərkəzləri açılıb, dini kitablarını satırlar. Hara əl atırsan, orada İranın düşmənçilik siyasəti görünür. Dövlətçilik siyasəti baxımından münasibətlərin qurulması vacibdir, amma bunu İran tərəf də düşünməlidir. Sonda qeyd edim ki, güneylilər Dağlıq Qarabağ problemi yaxşı anlaşırlar. Buna görə onları ittiham etmək düzgün deyil. Müharibə illərində bura gələnlər, yardım edənlər olub. Bütün bunlardan ötrü müəyyən iş getməlidir. İran dövlətinin etirazlara ciddi əngəl göstərməsi faktorunu qətiyyətlə unutmaq olmaz. Əlimizdə olan imkanlardan istifadə edib, güneydə eyni millət olduğumuzu, daim bir-birimizə dəstək verməyin vacibliyini təbliğ etməliyik. İranın telekanalları ölkəmizin hər yerində göstərir. Bunların hamısı nəzərə alınmalı və buna qarşı adekvat tədbirlər görülməlidir".

□ Cavansir ABBASLI

"Rusiya qaz bazarında Azərbaycanı sıxışdırma bilməz, çünki..."

Tanınmış politoloq 3 amili göstərdi; **Elxan Şahinoğlu:** "Azərbaycanı da 2017-ci ildə çox ağır il gözləyir..."

Enerji qaynaqları və həmin qaynaqların dünya bazarına çıxarılmasında dominantlıq uğrunda aparıcı qaz oyunçuları arasında rəqabət güclənməkdədir. Azərbaycan da bu və digər şəkildə həmin rəqabətdə yer alır.

axını" qaz kəmərinin hədəfi Rusiya mavi yanacağına Avropa Birliyinə çatdırılması və Azərbaycanın enerji sferasına sərmayələrin azaldılmasıdır. Fikrimcə, Rusiya strategiyasının bu hissəsi Azərbaycan və Gürcüstanı təsirli gücləndirməyə yönəlib".

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə Rusiyanın qaz bazarında Azərbaycanı sıxışdıracağı barədə deyilənləri bölüşür. Onun fikrincə, Rusiya qaz bazarında Azərbaycanı sıxışdırma bilməz: "Bunun bir neçə səbəbi var. Düzdür Rusiyanın bölgəyə müxtəlif təzyiq imkanları var. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin varlığı da həm Azərbaycan, həm Ermənistanı təzyiq vasitələrindən biridir. Amma iqtisadi nöqtəy-nəzərindən qaz məsələsində Azərbaycanı sıxışdırması Rusiya üçün problematiktir. Çünki real səbəbləri var. Birincisi, Avropa İttifaqının özü Rusiyadan qaz asılılığını azaltmaq istəyir. Düzdür, indi Rusiyanın özü də Türkiyə üzərindən boru xəttini Avropaya çatdırmaq istəyir və çalışır ki, bunu Azərbaycan dan daha tez etsin. Çünki Azərbaycanın TAP və TANAP layihələri var ki, bunlar da Türkiyə üzərindən Avropaya çatdırılmalıdır. Amma məsələ bu-

Rusiya qazının bir hissəsindən imtina edə bilər ki, bu da Rusiyanın gəlir imkanlarını məhdudlaşdırma bilər. Digər səbəb Türkiyə faktorudur. Düzdür Türkiyə həm də Rusiya ilə qaz layihəsində iştirak edir. Yeni həm Azərbaycan, həm də Rusiya qazının Avropaya çatdırılmasında iştirak edəcək. "Türk axını" layihəsi iki boru xəttidir. Bir boru xətti Rusiya qazını ancaq Türkiyə istiqadına çatdıracaq. İkinci boru xətti Avropa üçün nəzərdə tutulub. TANAP isə Azərbaycandan Türkiyəyə qədər olacaq boru xəttidir, TAP isə Türkiyə üzərindən Azərbaycan qazını Avropaya çatdıracaq boru xəttini nəzərdə tutur. Odur ki, əgər Rusiya bu layihəyə görə Azərbaycana təzyiq etsə, Türkiyə etiraz edəcək. Türkiyə Azərbaycanın strateji müttəfiqi olaraq Azərbaycanın sıxışdırılmasına seyrçi qalmayacaq. Bu da ikinci səbəb. Ən əsası üçüncü səbəb var. Azərbaycan Rusiya ilə qaz məsələsində ciddi rəqabət aparmır. Çünki bizim qaz Rusiya qazından çox azdır. Rusiya istədiyi qazı Avropaya çatdırma bilər. Baltik dənizinin dibi ilə də boru xətti çəkilib ki, Almaniyaya qaz çatdıracaq. Yeni Azərbaycan qazı Rusiya qazı ilə rəqabət aparmaq qədər böyük həcmli deyil. Ona görə mən hesab etmirəm Rusiya Azərbaycan qazını özü üçün o qədər təhlükəli görür ki, Azərbaycanı sıxışdırmaq istiqadında hərəketə keçsin. O başqa məsələ ki, İsrailin baş naziri Azərbaycanda səfərdə olanda belə bir fikir söylədi ki, öz qazlarını Azərbaycan və Türkiyə boru xətti ilə Avropaya daşımaqda maraqlıdır. Vladimir Putin də son zamanlar dəfələrlə vurğulayırdı ki, Rusiya öz tarixində hələ in-

Azərbaycanı sıxışdırmağa çalışacaq? Bu arqumentləri nəzərə alaraq düşünürəm ki, qaz bazarında Rusiyanın Azərbaycana təzyiq etmək imkanları yoxdur".

E.Şahinoğlu qeyd etdi ki, Rusiyanın "Türk axını" layihəsini TANAP və TAP-dan daha tez reallaşdıracağı ehtimalı var: "Azərbaycan TAP və TANAP layihələrinə hər il böyük məbləğlərdə pul ayırmaq məcburiyyətindədir. Çünki üzərində öhdəlikləri var, milyardlarla dollar yatırım qoyulmalıdır. Xarici banklar bu işə o qədər də maraq göstərmir. Ona görə də Azərbaycan bu işi öz üzərinə götürüb. Bunun özü Azərbaycana böyük bir maliyyə yüküdür. İkinci təhlükə ondan ibarətdir ki, bu layihələrin gecikməsi və Rusiyanın iştirakçı olduğu layihənin bizim layihələrdən tez reallaşdırılması ehtimalı var. Bəzi Avropa ölkələrində, əsasən də İtaliyada bəzi hərəkatlar ekologiya məsələlərini ön plana çəkirlər ki, guya bu boru xətti Avropanın ekologiyasına zərər vurur və sair. Ona görə də prosesdə ləngimələr ola bilər. Azərbaycanı da 2017-ci ildə çox ağır il gözləyir. Bunu rəsmilər də etiraf edirlər. Çünki neft gəlirlərimiz getdikcə azalır. Azərbaycanın indi bütün ümidi qaza qalıb. Amma birincisi, qazdan gələn gəlirlər neftdən gələn gəlirlər qədər çox olmayacaq. İkincisi, qazdan gəlirlər hələ 3-4 ildən sonra Azərbaycana gələ bilər. Yeni 2-3 il Azərbaycan indiki iqtisadi vəziyyətdən çıxış yolları tapmalıdır. Qaza ümid etmək olmaz. Yaxın 2-3 ildə ümid etmək olmaz ki, qazla bağlı bütün layihələr Azərbaycana milyardlarla dollar gəlir gətirəcək. Bunun obyektiiv səbəbləri var".

□ Etibar SEYİDAĞA

Eldar Mahmudov yaxın qohumunu həbsdən çıxarır

Beytulla Hüseynovun əmlakları üzərinə qoyulan həbs götürüldü; ölkə rəhbərliyini qanunsuz dinləməkdə ittiham olunan rəisi şərti cəza ilə azad edəcəklər

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Əfqan Hacıyevin sədrliyi ilə Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Aparat rəhbəri olmuş Vidadi Zeynalov, "Aztelekom"un keçmiş rəhbəri Məhəmməd Məmmədov, "Bakı Telefon Rabitə" İstehsalat Birliyinin sabiq baş direktoru Beytulla Hüseynov və daha 8 nəfərin məhkəməsi davam edir. İstintaqın qənaətinə görə, məhkəmə önünə çıxarılan 11 nəfər toplam 153 milyon 143 min manatlıq mənimsəmə və israf etmə ilə dövlətə ziyan vurub.

Redaksiyamıza etibarlı mənbədən daxil olan məlumat görə, iş üzrə əsas təqsirləndirilən şəxslərdən biri olan "Bakı Telefon Rabitə" İstehsalat Birliyinin sabiq baş direktoru Beytulla Hüseynovun əmlakları üzərinə qoyulmuş həbs bir neçə gün əvvəl götürülüb.

Eldar Mahmudov

Beytulla Hüseynov

B.Hüseynov sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun işdən azad olunmasından sonra saxlanılan rabitəçilərdəndir. Həbsdən sonra yayılan məlumatlara görə, Beytulla Hüseynovun "Bakı Telefon Rabitə" İstehsalat Birliyinin sabiq baş direktoru təyinatı da Eldar Mahmudovun şəxsi maraqları çərçivəsində gerçəkləşib. B.Hüseynov sabiq nazirin bibi-

si qızının həyat yoldaşdır. Beytulla Hüseynovun bir qardaşı Ramiz Hüseynov MTN-in Bilgəhdəki sanatoriyasının direktoru, digər qardaşı Xeyrulla Hüseynli Xətai Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini-dir. Hər 3 qardaş Eldar Mahmudovun himayəsi altında vəzifələrə təyin olunublar.

2015-ci ilin oktyabrında Eldar Mahmudovun vəzifəsindən

qovulması ilə MTN-də başlanan həbslər qısa müddət sonra Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinə sıçradı. O zaman ilk həbs olunanlardan biri də Beytulla Hüseynov oldu. Onun həbsinin əsas səbəbi kimi "MTN çetesi"yə ölkə rəhbərliyini qanunsuz dinləməkdə yardımçı olması göstərilirdi. Bildirilirdi ki, RYTN rəsmiləri "MTN çetesi"nin qanunsuz dinləmələri həyata keçirmələrini mümkün edən avadanlıqların müxtəlif rabitə-telekommunikasiya qovşaqlarında quraşdırılmasına yardımçı olub, lazımi texniki dəstək veriblər.

İndi isə dövlətə 10 milyon manat ziyan vuran Beytulla Hüseynovun 50-yə yaxın mülkünü üzərindən həbs götürüldü. "Rabitəçilərin işi"ndə gözlənilməz dönüşün Eldar Mahmudovun səyləri və əlaqələrini işə salmasından qaynaqlandığı haqda ehtimallar var. B.Hüseynovu azadlığa aparan yolun üzərindəki demir qapılardan açılmasında Eldar Mahmudovun rolunun olduğu deyilir. "Rabitəçilərin işi" üzrə çıxarılan hökmə B.Hüseynovun şərti cəzaya məhkum ediləcəyi haqda da məlumat var.

Xatırladaq ki, bir müddət əvvəl Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində "Bakı Telefon Rabitəsi" İstehsalat Birliyinin (BTRİB) Nizami telefon qovşağının sabiq rəisi F.Seyidov və həmin birliyin baş mühasibi R.Məmmədovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb. Hər iki şəxsə şərti cəza təyin edilib və onlar məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb. Beytulla Hüseynovun da eyni üsulla azad ediləcəyi gözlənilir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Rafiq Eyvazov

Azərbaycanlı "qanuni oğru" Türkiyədə döyüldü

Azərbaycanlı "qanuni oğru" Rafiq Eyvazov Türkiyədə döyüldü. Musavat.com-a xəbər verən mənbənin dediyinə görə, R.Eyvazovun döyülməsinin dəqiq səbəbi məlum deyil, amma böyük ehtimalla, buna səbəb azərbaycanlı kriminalar arasında son aylar qızıqan "razbor-ka"dır.

Qeyd edək ki, R.Eyvazov kriminal aləmdə "Masallı Rafiq" kimi tanınır. O, bir neçə il bundan əvvəl həbsxanada serrozdən vəfat etmiş "qanuni oğru" Məmməd Hüseynovun ("Masallı Mamed") uzaq qohumudur. 2013-cü ildə R.Eyvazov Bakıda silahlı tutulmuşdu. O zaman Rusiyanın "Praym kraym" nəşri bu həbslə bağlı sensasion bir xəbər yaymışdı. Xəbərdə bildirilirdi ki, R.Eyvazovun "taclandırılması" müəyyən şərt daxilində həyata keçirilib. Bu şərt isə ondan ibarət imiş ki, R.Eyvazov "qanuni oğru" adı aldıqdan sonra həbsxanaya girməli, burada isə "Lotu Quli" ləqəbli Nadir Səlifova "problem yaratmalı" imiş. İddia edilirdi ki, R.Eyvazov həbsxanaya qəsdən göndərilir ki, "zon"da "qanuni oğru"nun "Quli"nin deyil, onun olduğu sübuta yetirilsin. 2013-cü ilin martında həbs edilən R.Eyvazov haqda bundan sonra heç bir məlumat olmayıb. Onun hansı cəza aldığı, harada cəza çəkdiyi barədə xəbər ictimailəşməyib. Amma göründüyü kimi, R.Eyvazov hazırda azadlıqdadır və Türkiyəyə yerləşib.

Onun məhz Türkiyədə döyülməsi də diqqət çəkir. Bu ilin avqustunda Rövşən Cəniyev ("Rövşən Lənkeranski") Türkiyədə qətlə yetirildikdən sonra bir-birlərini qəbul etməyən azərbaycanlılar arasında kriminal "razbor-ka" daha da qızıqıb. "Lənkeranski"nin Türkiyədəki obyektləri uğrunda da ciddi mübarizə gedir.

"Quli" tərəfdarları hələ ki, "Lənkeranski"nin buradakı nəzarət etdiyi obyektlərə öz iddialarını ortaya qoymayıblar. Amma sirr deyil ki, "Quli"nin qardaşı - "qanuni oğru" Namiq Səlifov bir neçə ildir Türkiyədə yaşayır. "Lənkeranski"nin qətl günü yanında olan "qanuni oğru" "Hacı Beyləqanski" kimi tanınan Hacı Talıbxanlı da hadisədən bir müddət sonra azadlığa buraxılıb. Son illərdə H.Talıbxanlı Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Dubay şəhərində yaşayırdı. Belə xəbərlər var ki, o da Türkiyədə qalmaq və "Lənkeranski"nin obyektlərinə nəzarət etmək istəyindədir. Bu obyektlər uğrunda mübarizə tərəflərindən hər hansı birinə yaxın olmaq isə indi olduqca təhlükəlidir...

□ Musavat.com

Qalmaqalı məhkəmələr gələn il də bitməyə bilər

Hüquqşünas: "Yeni xüsusatlar ortaya çıxsa, kiminsə səhhətində problem yaransa, proseslərin uzanması mümkündür"

Hazırda ölkədə bir neçə qalmaqalı məhkəmə prosesləri keçirilir. Söhbət "MTN çetesi", "Rabitə işi" məhkəmələrindən gedir. "MTN-İşi" ilə əlaqəsi olan bəzi məmur-lara artıq hökm oxunsa da, böyük bir qisminin işi hələ məhkəmədədir.

Keçmiş MTN-in yüksək rütbəli zabıtları ilə yanaşı, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin də dövlətə külli miqdarda zərər vurmaqda təqsirləndirilən əməkdaşlarının məhkəmə prosesi davam edir. Onlar arasında nazirliyin sabiq Aparat rəhbəri Vidadi Zeynalov, "Bakı Telefon Rabitəsi" İstehsalat Birliyinin keçmiş rəhbəri Beytulla Hüseynov, "Optik Qurğular" İdarəsinin sabiq rəisi Namazəli Məmmədov, "Rabitə Mülki Tikinti" MMC-lərinin keçmiş direktoru Emin Məmmədov və "AzlnTelekom" MMC-nin sabiq baş direktoru Cəlil Cəfə-

rov da var. Hansı ki, bu şəxslərin birlikdə dövlətə milyonlarla zərər vurduğu bildirilir. Rəsmi ittihamda saxlanılan 11 nəfərin ümumilikdə dövlətə 143 milyon ziyan vurması qeyd edilir.

Həmçinin, keçmiş MTN-in Energetika və Nəqliyyat Səhələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq rəisi, general-mayor Akif Çovdarov, həmin Baş İdarənin 1-ci İdarəsinin rəisi, polkovnik Səlim Məmmədov, 2-ci idarənin rəisi, mayor Akif Əliyev və 3-cü idarənin rəisi Orxan Osmanovun da məhkəmə prosesi davam etdirilir. Bu şəxslər də

dövlətə külli miqdarda ziyan vurmaqla yanaşı, digər ağır maddələrlə də ittiham olunurlar.

Onu da qeyd edək ki, ötən il noyabrın 25-də Baş Prokurorluğun yaydığı məlumatda keçmiş MTN-in 21 sabiq

əməkdaşının Cinayət Məcələsinin müvafiq maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edildiyi bildirilib. 19 şəxs barəsində həbs qətimkan tədbiri, 1 nəfər barəsində başqa yerə getmək haqqında iltizam qətimkan tədbiri

seçilib, istintaqdan yayınan 1 şəxs barəsində isə həbs qətimkan tədbiri seçilməklə axtarış elan edilib. MTN əməkdaşlarının törətdiyi cinayət əməlləri nəticəsində hüquqları pozulmuş 57 nəfər zərər çəkmiş şəxs qismində tanınıb. Onlara dəymiş ziyanın ümumi məbləğinin on milyonlarla manat olduğu müəyyən edilib.

Hüquqşünas Müzəffər Baxış "Yeni Məsəvat"a bildirib ki, "MTN işi" ilə bağlı cinayət məsuliyyətinə cəlb edilənlərin bir qismi məhkəmə məsuliyyətinə verilib, digərlərinin isə üzərində istintaq gedir:

"Yalnız həmin şəxslər cinayət məsuliyyətinə cəlb olunacaqlar. Eldar Mahmudov və digər şəxslər isə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmayacaq. Mən sizə tam məsuliyyətimlə deyirəm ki, "MTN işi"

ilə bağlı digərləri cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmayacaqlar. Məhkəmə proseslərinin nə zaman yekunlaşmasına gəlincə, Cinayət Prosesual Məcəlləsində məhkəmənin yekunlaşması üçün konkret müddətlər nəzərdə tutulmayıb. Ola bilər ki, heç gələn il də bu məhkəmə prosesləri yekunlaşmasın. Müəyyən yeni xüsusatlar ortaya çıxa, kiminsə səhhətində problem yaransa, yaxud da məhkəmənin özündə yeni ekspertlərin təyin edilməsi ilə bağlı vəsatətlər qaldırıla bilər. Həmin vəsatətlər də təmin edilə bilər. Belə olduqda konkret demək çətinidir ki, 2017-ci ildə bəhs etdiyimiz bu məhkəmə prosesləri yekunlaşacaq. Ancaq ehtimal olunur ki, gələn il bu proseslər başa çatsın."

□ Əli RƏİS

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin mərhələli həll variantı yaqın ki, gələn il danışıqlar prosesində daha aktual olacaq. Çünki bu, nisbi sülhü təmin etməyin və böyük müharibədən qaçmağın yeganə variantı kimi görünür.

İşğalçı tərəfin israr elədiyi isə paket variantıdır. Yeni İrəvan Dağlıq Qarabağın statusunun qabaqcadan müəyyən edilməsini şərt kimi qoyulur. Bu isə əlbəttə ki, mümkünsüzdür. Ən azı ona görə ki, o halda Dağlıq Qarabağ ətrafındakı ərazilər (7 rayon) siyasi alver-bazarlıq predmetinə çevrilir. Təxminən, "Dağlıq Qarabağın "müstəqilliyini" tanıyın, 7 rayonu qaytaraq" şəklində.

Lakin Ermənistanın sabiq prezidenti, ana müxalifət lideri Levon Ter-Petrosyanın bu yaxınlarda etdiyi son çıxışı göstərdi ki, işğalçı ölkədə rəsmi İrəvanın mövqeyini heç də hamı bölüşür. Biz hələ noyabr ayında erməni ictimai fəalları da imzaladığı Bakı bəyannaməsini - Sülh Platformasını demirik. Orada konfliktin həlli Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində, iki xalq arasında böyük barışın nəticəsi kimi görülür - nəyi ki, Ermənistan rəhbərliyi süngü ucunda qarşılaşıb.

Bu da təəccüblü deyil. 1998-ci ildən Ermənistanda hakimiyyəti zorla qəsb etmiş Köçeryan-Serkisyan kriminal dəstəsi az qala, ikinci on ildir ermənilərin beyninin doldurur ki, Azərbaycan xalqı ilə erməni xalqı bir yerdə yaşaya bilməz. Eks-prezident Robert Köçeryan bunu bir vaxt həttə həyasızcasına Avropa Şurası Parlament Assambleyasının tribunasından bəyan etmişdi. Ksenofobiya və faşizm mərzinə tutulan bu Xocalı hərbi canisi demişdi ki, iki xalq bir-biri ilə etnogenetik olaraq uyuşmayan xalqlardır.

Şübhəsiz ki, bütün bu təbliğati Azərbaycan ərazilərinin, Qarabağın ilhaqına haqq qazanmaq üçün uydurulub. Fəqət, həm bir çox erməni ictimai fəalın da imzaladığı Bakı bə-

yannaməsində, həm də Ter-Petrosyanın Qarabağla bağlı fikirlərində qırmızı xətt qismində keçən məqam budur ki, problem tezliklə yoluna qoyulmayınca nə Ermənistan, nə də onun xalqı nicat tapmayacaq, inkişaf etməyəcək. Sənədi imzalayan ermənilərdən biri - Anait Nersesyan görə, "biz (ermənilər-red.) Qarabağa görə Ermənistanı da itirə bilərik".

Bu arada ABŞ-ın Ermənistandakı səfiri Riçard Millz yerli nəşrə müsahibəsində işğalçı ölkəyə, faktiki, xəbərdarlıq xarakterli açıqlama verib. Diplommat bildirib ki, heç olmasa, iqtisadi-ticari əlaqələr üçün Ermənistan-Türkiyə sərhədləri açılmayınca Ermənistanın öz potensialını bütünlüklə açması mümkün olmayacaq.

Ancaq amerikalı səfir də gözəl bilir ki, türk-erməni sərhədi yalnız bir halda açıla bilər: Dağlıq Qarabağ məsələsində Azərbaycanı qane edən ciddi irəliləyiş olduqda. Qarabağ probleminin öz problemi sayan rəsmi Ankara bununla bağlı dəfələrlə açıq və birmənalı mövqe bildirib. Demək, amerikalı səfir erməni tərəfinə anladığı ki, inkişaf etmək istəyirsizsə, öncə Dağlıq Qarabağ konfliktini həll etməliyəmiz.

Türkiyə-Ermənistan sərhədinin açılmasının önemi bəzəndə az öncə keçmiş prezident Levon Ter-Petrosyan da analoji fikir demiş, ixtilafın yalnız mərhələli şəkildə həllini mümkün saymışdı. Nəhayət, analoji yanaşma daha əvvəl Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov tərəfindən İrəvanda bəyan edilmişdi. Bu xüsusda ABŞ səfirinin son söylədikləri Ter-Petrosyanın çıxışına

Qarabağ

Azərbaycanın düşməne qarşı sürpriz silahları - yeniləri hələ qabaqdadır

Sülh prosesinin fiaskosu ölkəmizi hərbi qüdrətini daim artırmaq, silah parkını modernləşdirmək zorunda qoyur; **ABŞ-ın Ermənistandakı səfiri: "Qarabağ problemi həll olunmadan ölkənizin inkişafı mümkün deyil"**

cavab və ona dəstək anlamına da gəlir.

Ancaq əfsus ki, mərhələli həll variantı aprel döyüşlərindən sonra da praktikaya yönəlmədi. Əsas günahkar əlbəttə ki, Rusiyadır - hansı ölkə ki, öz xarici işlər naziri səviyyəsində bir ara guya Qarabağ məsələsinin yerindən tərpənməsi üçün diplomatik həmlə etmişdi. Nəticə isə olmadı. Çünki bəlli oldu ki, aprel döyüşlərindən sonra Moskva daha çox öz forpostunu "sakitləşdirməklə", onu silahlandıraraq hərbi balans bərpə etməklə, başqa bu kimi daha "mühüm" işlərlə məşğul imiş, nəinki Qarabağ ixtilafının həlli ilə. Vasitəçi qismində çıxış edən başqa dövlət - ABŞ isə öz növbəsində işğalçı tərəfin apreləndən sonra özünü daha güvənli hiss etməsi üçün ona gizlicə təmas xəttində kəşfiyyat-müşa-

hide sistemi vermişdi.

Odur ki, Azərbaycan heç nəyə baxmadan öz hərbi qüdrətini artırmaqda və işğalçının hərbi balansına nail olmasını əngəlləməkdə haqlıdır. Bu yöndə artıq real nəticələr var və belə demək mümkündürsə, düşmənin eyforiyası keçmiş sayıla bilər. Bunu hərbi ekspertlər də təsdiqləyir.

"Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin real döyüş atışları icra etməklə, "İldırım" zenit-raket komplekslərini nümayiş etdirməsi Ermənistanda birmənalı şəkildə şok effekti yaradıb". Bunu ehtiyatda olan polkovnik Şair Ramaldanov bildirib.

O qeyd edib ki, adətən istənilən məlumata şərh verən erməni ekspert-mütəxəssisləri bu dəfə iflic vəziyyətinə düşüblər: "Artıq necə gündür ki, onların susqunluğu davam edir. Düşmən tərəfinin əldə et-

diyi "İsgəndər"lərə Azərbaycanın "İldırım"la cavabı özünü çox gözletmədi. Maraqlıdır, qısa müddət "İsgəndər"lərlə öyünən erməni rəhbərliyi indi öz xalqının başını yenidən hansı "oyuncaqla" aldatmağa başlayacaq?"

Ş. Ramaldanov onu da bildirib ki, aparılan uğurlu ordu quruculuğu, dövlətimizin iqtisadi imkanları, təbii resursların bolluğu, demografik üstünlük və digər amillər Ermənistanın Azərbaycanla ayaqlaşma bilməməsinə əyani sübutdur. "Azərbaycanın hava məkanının eşalonlaşdırılmış mühafizəsi, hələ bundan sonra ordumuzun silahlanmasına qəbul ediləcək silahlar Ermənistan üçün sürpriz olacaq və düşmənin vahimə içində qalması şübhəsizdir. Onlar başlarına yağdırılacaq raketlərimizi nə ilə zərərsizləşdirəcəklər? Bu böyük sual doğurur".

Ölkəmizin işğalçı üzərində qələbəsi sözsüz ki, həm də milli barış və vəhdətdən keçir. Bu xüsusda prezident İlham Əliyevin 31 dekabrla bağlı dünya azərbaycanlılarına etdiyi müraciətdə əksini tapmış fikirlər diqqət çəkir.

"İnanıram ki, bütün soydaşlarımızın əlbir fəaliyyəti, doğma Azərbaycan torpağına sarsılmaz sədaqəti gücümüzü daha da artıracaq, inkişafımıza əngəl törədən yeganə ağırlıq problemi - Ermənistanın hərbi təcavüzünü tezliklə aradan qaldırmağa, ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etməyə imkan yaradacaq", - deyərək müraciətdə qeyd olunur.

Prezidentin müraciətində daha sonra bildirilir ki, bu ilin aprelində Ermənistanın hərbi təxribatı nəticəsində cəbhədə

Prezident İlham Əliyev dekabrın 22-də növbəti fərman imzalayıb. Fərmana əsasən, hava gəmilərinin zəbt edilməsi, qaçırılması cəhdlərinə qarşı respublikada vahid Əməliyyat Qərar-gahı yaradılacaq. Qərar-gaha Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti (DTX) rəisi sədrlik edəcək. Daxili işlər, müdafiə, nəqliyyat nazirləri, digər rəsmilər də əməliyyat qərar-gahında təmsil olunacaqlar.

Fərman elə belə, xalaxətrin qalmasını deyərilməyib ki... Görünür, müvafiq qurumların əlində xəbər olub ki, bəs kimsə Bakıda təyyarə qaçırtmaq xəyalına düşüb. Bəs təcili olaraq bunun qarşısına almaq lazımdı.

Mövzu maraqlı göründü mənə. Yaddaşımın pasını sildim. Mövzuyla əlaqəli xatirələrimi gözlərimdə canlandırdım.

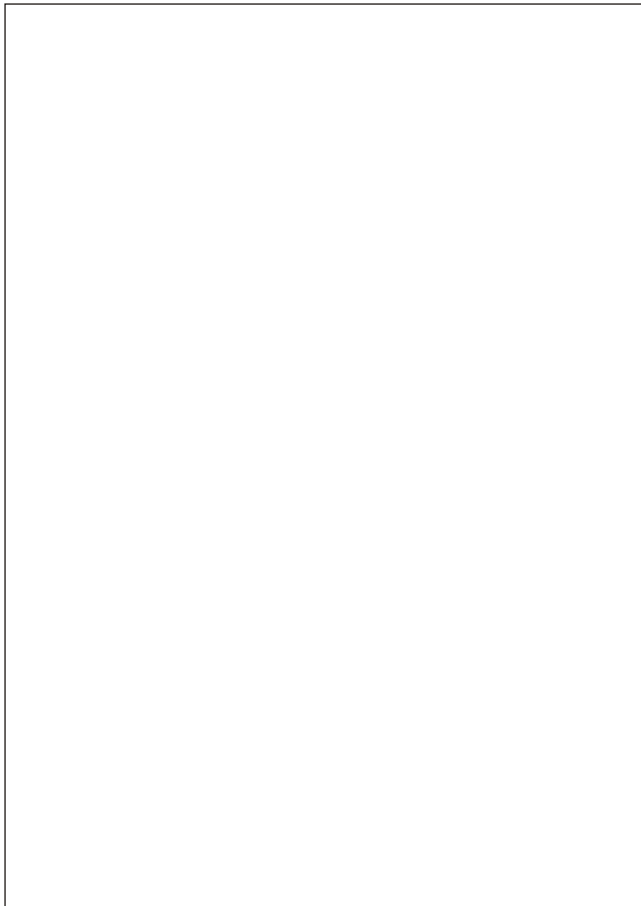
Rəhmətlik Şərqi Almaniyanın gözəl, səliqəli Leypsiq şəhərində vaxtilə oyuncaq təyyarə modelləri hazırlayan xüsusi fabriki vardı. Burda, "Boinq", "Konkord" təyyarəsindən tutmuş "İL-68" aerobusuna qədər bütün "səma quşlarının" oyuncaq modelləri istehsal olunub, satışa çıxarıldı. Fabrikin çoxbilmiş mühəndisləri eşidəndə ki, bəs harda da təyyarə modeli ixtira olunub, vəssalam, cumurmuşlar ora. Təyyarənin dəqiq ölçülərini, sxemini öyrənib, yallah, modelini tezbazar satışa çıxarmışlar. Amma bir gün bütün bunlara qəfil son qoyulur nədənsə. Mütərəqqi Qərb mətbuatı birağzından qışqır-bağıra başlayır ki, bəs yatmış fil qulağında, dünya-alemdən xəbər yoxdu. Guya Leypsiq oyuncaq fabriki təkə elə uşaqlar üçün işləmir. Təyyarə qaçıran terrorçular üçün işləyir həm də. Hava quldurları, Fələstin terrorçuları guya məhz bu modellər üzərində öz məşqlərini keçib, təcrübələrini artırır, sonra oxşar təyyarələri hava limanlarından qaçırlar.

Əslinə qalsa, bu məlumatlarda yalan-filan yoxdu. Şərqi Almaniya keşfiyyatı "Ştazi"nin sifarişləri ilə, bəli, o vaxtlar Leypsiqdə ən son Qərb təyyarələrinin oyuncaq modelləri istehsalatına buraxılır. Leypsiq sakinləri, oyuncaq modelləri qırmızı qalstuklu pionerlərin qoltuğunda görəkən gülümseyirlər. Ancaq həmin oyuncaqlar, qəfil Leypsiqdəki İran, Fələstin siyasi mühacirlərinin qoltuğunda peyda olanda, həəə... şəhər sakinləri bərk diksinib çaxırlar.

Təyyarə modelləri ilə maraqlanan həmin fələstinli siyasi mühacirlərdən biri - gənc, 23 yaşlı Leyla Xalid, az sonra - 23 iyul 1968-ci ildə Romadan Təl-Əvivə uçan təyyarəni ələ keçirib, məcbur edir ki, Əlcəzairəyə yola ensin. Danışqlar zamanı Leyla Xalid təyyarədəki bütün sərnişinləri girov adlandırır, elan edir - İsrail qəzamatlarından bütün Fələstin fəalları azad edilməsə, hamı özündən küssün. Təyyarə içindəki bütün sərnişinləri ilə birlikdə partladılacaq.

Dünya tarixinə ilk hava terroru nümunəsi kimi düşmüş bu hadisə, çox keçmədən yenidən təkrar olunub, bitmək nədir, bilmir. Əli silahlı Leyla Xalidin fotoları bütün dünyaya yayılıb axır - ya plastik əməliyyat, yaxud növbəti əməliyyat zamanı labüd ölüm.

Plastik əməliyyatdan təzəcə çıxmış Leyla Xalid, sir-sifətinin adam gününə düşməyini belə gözləmədən, 1970-ci il 6

özünə tərəf çəkir tam. Təyyarəni şaquli vəziyyətə gətirib içəridəki bütün terrorçuları, o cümlədən Leyla Xalidi sərir yerə.

Leylanın ardıcılıqları, London-da baş vermiş bu həbsə cavab olaraq dünyanın bir çox hava limanlarından təyyarələri qaçırdıb gəlib yığırlar İordaniyaya. İxtiyarlarındakı beş-altı təyyarəni burdakı köhnə aeroportların birinə toplayıb, başlayırlar əvəzində Leylanın həbsdən buraxılmasını tələb etməyə. Aeroportun adını dəyişmək də yaddan çıxmır bu zaman. Fələstinlilər ona "İnqilab" adını verib bütün dünyanın diqqətini Leyla mövzusunda cəlb etməyi bacarırlar. Lakin bu lap ağ olur daha. Fələstinlilərin qırmızı xətti keçdiyini görə İordaniya kralı Hüseyin, hava quldurlarına qarşı bütün cəhbə boyu hücum keçərək, tezliklə terrorçuları pərem-pəren salıb ölkəsindən qovur. Bir neçə gün İordaniyada qardaş qanı su yerinə axır. Siyasi danışqlar nəticəsində Britaniya qəzamatlarından çıxıb Dəməşqə qayıdan Leyla dönmür Fələstin Azadlıq Hərəkatının canlı ikonasına. Ərə gedib, dünyaya iki övlad gətirən bu xanım, deyilənə görə, indi də təhlükəli-

görəndə məcbur qalır ona öz gözünü bərəlsin. Qorxudan özünə gələn stüardessa, cibindəki kağıza baxanda ağı başından çıxır az qala - "200 min dollar, 20 dollarlıq əsginaslarla, gətirib qoyursunuz qarşıma. Üstəlik, iki paraşüt dəsti ötürürsüz mənə, təyyarəni yanacaqda doldurub uçursuz düz mən dediyim ünvan".

Tələblərinə anında nail olan bu insan şahidlərin gözündə dünyanın ən sakit terrorçusu kimi qalır. Təyyarədəki 36 sərnişini azad edən Kuper, pilotları girov götürüb, sakitcə havaya qalxmaq əmrini verir. Özü isə gedib oturur təyyarənin quyruğundakı qatlama oturacaqda. "Boeing 727" havaya qalxdığı vaxt, elə bil möcüzə baş verir təyyarədə. Salondakı havanın təzyiqi, istiliyi başlayır sürətlə dəyişməyə. Stüardessa Florens Şaffer, bir dəfə səsləyir öz pərəstişkarını, ikinci dəfə... Görür, xeyri yoxdur. Başlayır qorxa-qorxa, addımlarını saya-saya təyyarənin quyruğuna tərəf getməyə. Qəfil görür ki, ay dadi-bidad, təyyarənin quyruğundakı qapı açıldı, həəə... amma Kuper, bayaqkı yerində yoxdu. Stü-

lu, yaxud uğursuz cəhdi hələ də Hollivud kinomotoqrafının maraqları mərkəzindədir. Hadisənin süjeti bir neçə filmə qanad verib. Qisası bu Kuper, həyatının adı dövrünü bitirərək əvəzində indi öz Hollivud dövrünü yaşayır.

Kuperin maddi qazancına gəldikdə, aldığı məbləğ indi 1 milyon 170 min dollara ekvivalentdir.

Üç həftə sonra "Los-Angeles Times" qəzetinə məktub yazan Kuper, qeyd edir ki, heç vaxt qanunpozucusu olmayıb. Avtomatını, bircə dəfə olsun belə, yasaq yerdə saxlamayıb. Sadəcə bərk xəstədir. Ömrünün sonunda qeyrətə gələrək həyatını dəyişmək qərarına gəlib.

Hava quldurlarının qanlı təcrübəsi arxasında, yuxarıdakı istisnalara çıxmaq şərti ilə, həmişə gizli qurumların məxfi fəaliyyəti dayanır. Təyyarələr havada, adətən dövlət sifarişləri əsasında partladılır.

Təəssüf ki, bu gün biz növbəti dəfə belə cinayətin canlı şahidinə çevrildik. Məqələmizi hələ yazıb bitirməmiş qulağımıza mövzu ilə əlaqədar növbəti acı xəbər gəldi - "Bu gün yerli vaxtla

Təyyarələri havada terrorçular deyil, dövlətlər partladır

Böyük güclərin yerdəki savaşı göylərdə də amansızlıqla davam edir; Azərbaycanda hava gəmilərinin qaçırılmasına qarşı Əməliyyat Qərar-gahınının yaradılmasının görünməyən tərəfləri...

dir. Lazım gəlsə, indi də təyyarə qaçıra bilər.

Təyyarə qaçırmaqda ad çıxarmış digər qanunpozucusu - amerikalı D.B.Kuper də deyilənə görə, əvvəlcə Boeing 727-nin qurama oyuncaq modelini alıb, başlayır gərgin məşqlərə. Təyyarəyə bələd olunca, start düyməsinə barmağını basıb 24 noyabr 1971-ci il tarixində "Portlent-Sietl" hava marşrutu ilə uçan mülki təyyarəyə əyləşir. Salonda yerini rahatlayaraq stüardessa Florens Şaffərə göz vurur. Xələtinin cibinə yazılı kağız parçası atır. Cazibədar stüardessa, Kuperi əvvəlcə öz növ-

ardessa öz qışqırığından qorxub sol əliylə ağzını kip qapayanda, digər girovlar tez yüyürüb hadisə yerinə gəlirlər. Görürlər, necə deyirlər, Kuper köçüb izi qalır. Açıq qapıdan içəri güclü hava axını vurur, adamı yerə yıxıb imkan vermir hadisə yerinə yaxınlaşmağa.

9 il sonra təsadüfi səyyahlar aşağıda axan çayın sahillərində çürümüş bir bəstə 20 dollarlıq tapıb tez polisə zəng vururlar. Dollarların sıra nömrəsi, Kuperə ötürülmüş məbləğin sıra nömrələriylə uyğun gəlirdi vaxt, polisler öz nəfəslərini rahat havaya ötürüb axır tam sakitləşirlər.

bəti pərəstişkarı bilib əlini cibinə atmağa tələsmir. Terrorçu bunu

Cinayət işi qapadılıb arxivə göndərilərsə də, Kuperin bu uğur-

saat 05.40 radələrində Soçinin Adler aerodromundan Suriyanın Xmeymim aerodromuna uçan, hava qalxdıqdan sonra radarından itən Tu-154 təyyarəsinin göyertəsinə 83 sərnişin və 8 heyət üzvü olub".

İnformasiyanı Rusiya Müdafiə Nazirliyi yayıb.

TASS təyyarənin göyertəsində Aleksandrov adına ansamblın musiqiçiləri və jurnalistlərin olduğunu bildirib. Musiqiçilər Xmeymim aerodromunda Yeni il konsert proqramı ilə çıxış etməyi planlaşdırıbmış. Məlumatla görə, təyyarə havaya qalxdıqdan 20 dəqiqə sonra radarlardan itib.

Sonra məlumatlar dəqiqləşdirilib. Bəlli olub ki, Moskva ətrafındakı Çkalovsk hərbi aeroportundan qalxan təyyarə, Soçiyə yanacaq doldurmaq üçün enibmiş. Cari məsələlər həll edildikdən sonra təyyarə yenidən havaya pərvazlanıb. Amma 7 dəqiqə sonra radarların ekranından itib. Salondakılardan doqquz jurnalistsi həmkarlarımız olub. Dövlət rəsmiləri verdikləri müsahibələrdə təxribat, terror versiyasını istisna etmirlər.

Məqələmin əvvəlində verdiyimiz informasiya indi bir başqa cür səslənir deyərək, onu kiçik ixtisarlarla yenidən diqqətimizə çatdırmaq niyyətindəyəm - "Prezident İlham Əliyev dekabrın 22-də növbəti fərman imzalayıb.

Fərmana əsasən, hava gəmilərinin zəbt edilməsi, qaçırılması cəhdlərinə qarşı respublikada vahid Əməliyyat Qərar-gahı yaradılacaq..."

Fərman elə belə, xalaxətrin qalmasını deyərilməyib ki... Görünür, müvafiq qurumların əlində xəbər olub ki, bəs kimsə Bakıda təyyarə qaçırtmaq xəyalına düşüb. Bəs təcili olaraq bunun qarşısına almaq lazımdı.

Belə yerdə adətən deyirlər "NO KOMMENT".

Allah, önlərə rəhmət etsin.

Hamid HERİSÇİ

Bayram gəldi, heç bilmirəm neyləyim...

Yeni ildə bayram süfrəsi açmaq 350-400 manata başa gələcək...

Yeni ilin gəlişinə sayılı günlər qalıb. "İli necə qarşılasan, elə də keçər", deyirlər. Buna görə də insanlar çalışırlar ki, Yeni ili şən əhval-ruhiyyədə qarşılayıb, gözəl bir süfrə açsınlar. Hər kəs bayram axşamı ləziz nemətlərin yer aldığı bayram süfrəsi açmaq istəsə də, təəssüf ki, bahalaşan qiymətlər fonunda əksəriyyət bunu edə bilmir.

Adətən, Yeni il süfrəsində 3-4 cür yemək, salatlar olur. Həmçinin, yeməklərin şahı sayılan plov da Yeni il süfrəsində yer alır.

Orta və yüksək səviyyəli Yeni il süfrəsinin neçəyə başa gəldiyini öyrənmək üçün bazara və bir neçə marketə baş çəkib, qiymətlərlə tanış

olduq. Yeni ilin gəlişini 6 gün qalmasına baxmayaraq qiymətlər artıq "cəyran belində" idi. Ancaq alıcılar da kifayət qədər idi. İnsanlar bayrama 2-3 gün qalmış qiymətlərin daha da bahalaşacağını düşündüyü üçün indi alış-verişə çıxdıqlarını deyirdilər. Yeni il süfrəsi üçün indidən ərzaq tədarükü gördüyünü deyən alıcı Arzu Quliyeva xarab olmayın məhsulları aldığını dedi: "Yeni il qabağı qiymətləri daha da qaldıracaqlar. Bu, hər il baş verir. Ona görə də xarab olmayın bir sıra məhsullar var ki, indidən sıra məhsullar var ki, indidən alıb evə qoyuram. Qiymətlər çox bahalaşmış. Heç olmasa ortabab bir Yeni il süfrəsi açmağa bilsin. Təbii ki, bahalaşma olduğu üçün keçən ilə nisbətən bu bayramda süfrəmdən bir çox şeyləri ixtisar etməli olacam".

Satıcılar isə bayram ərəfəsində bazarda canlanma olduğunu deyirdilər. Satıcı Əşrəf Məmmədov qiymətlərdə artım olduğunu dedi: "Tələbat artıb deyər qiymətlərdə artım var. Amma biz bu artımı özümüz təyin etməmişik. Mən mali topdan satışdan alıb gətirib, üstünə qəpik-quruş qoyub satıram. Baha aldığım üçün baha satıram. Yəqin ki, bayramdan sonra artım olmayacaq".

Bazarda daha çox meyvə və çərəzlərin qiymətində bahalaşma müşahidə etdik. Bazarda narıngi 1 - 2 manat arasında, heyva 80 qəpiyə, üzüm 5 manata, banan 2 manat 30 qəpiyə, portağal 2 manata, armud, kivi 3 manata, xurma 2 manata, nar 1-3 manat arasında satılırdı. Tərəvzlərə gəlincə isə Zirə pomidoru 3 manat 50 qəpik-4 manat, Qazax pomidoru 1 manat 50 qəpiyə satılırdı. Xiyar 3 manat, göyerti 5 dəstəsi 1 manata, bibər 4 ədədi 1 manata satılırdı. Ətin

qiyməti isə 10 manata idi. Toyuğun və balığın da qiymətində də artım müşahidə etdik. Bazarda ən çox baha satılan isə quru meyvələr və çərəzlər idi. Qoz ləpəsinin qiyməti 17-25 manat arası, şabalıd 10 manat, xurma çəki ilə 5 manata, qaysı 10 manata, kişmiş isə 6-10 manat arasında satılırdı. Baş çəkdiyimiz bir neçə mağazada isə salatlar üçün lazım olacaq ərzaqların qiyməti ilə maraqlandıq. Mayonezin qiyməti 80 qəpikdən, yaşıl noxud 1 manat 50 qəpikdən, düyü 2 manatdan, un isə qiyməti 80 qəpikdən başlayırdı.

Əgər siz keçən il plov, dolma və toyuğun, iki növ salatın və bir neçə cür meyvənin yer aldığı ortabab süfrəyə 100-150 manat xərcləyirdinizsə, bu il bu qiymət iki qat artıb. Təxmini hesablamaya görə Yeni il gecəsi 4-5 nəfərlik bir ailənin orta səviyyədə bayram süfrəsi 350-400 manata başa gələcək. Hətta siz sadəcə kasıb süfrəsi açmaq istəsəniz, bunun üçün minimum 100 manat lazım gələcək...

Ümumiyyətlə, Azərbaycanda Yeni il süfrəsində mütləq hansısa yeməyin olması və onun xüsusi anlam daşması kimi bir ənənə yoxdur. Amma bir sıra ölkələr var ki, orada bir yemək məhz Yeni ilin mənasını əks etdirir və ya o yeməyi həmin gün yemək uğursuzluq hesab edilir. Məsələn Macarıstanda da Yeni il süfrəsinə qaz, ördək, toyuq qoymurlar. Guya Yeni ildə quş eti yeyenin səadəti uçub gedə

bilər. Subay qızlar bu adətə daha çox riayət edirlər ki, qarşıdakı ildə ərə gedə bilsinlər. Almaniya isə süfrəyə 12 ədəd soğan qoyurlar; amma yemək üçün yox, gələcək ilin hava proqnozlarını müəyyənləşdirmək üçün. Onlar gələcək ilin ayları tim-salında on iki ədəd baş soğanı götürüb alt tərəflərini kəsir və ora duz səpərək süfrəyə düzür. Saat 12-ni vurandan sonra soğanlara baxırlar. Hansı soğan duzu ərilib udubsa, o aylar yağmurlu, qalanları isə quraqlıq keçəcək. Kubada Yeni il axşamı həminin süfrəsində mütləq

üzüm olmalıdır. Saatlar 00:00-ı göstərəndə hər kəs 12 gilə üzüm yeməlidir. Bu, o deməkdir ki, ilin on iki ayında sənin həyatın üzüm kimi şirin olacaq. Rumıniyada Yeni il süfrəsi üçün içəri sürprizlərlə dolu kökə bişirmək dəbdür. Yağlı kökənin içərisinə daha çox pul, gümüş üzük, acı istiot qoyurlar. Kimin bəxtinə nə çıxdı, çıxdı. Bəxtinə istiot çıxan adam il boyu ehtiyatla dolanmalıdır ki, acı günler ondan uzaq olsun. Kökəndən pul və üzük çıxanları isə xoşbəxtlik gözləyir.

☐ Günel MANAFLI
Fotolar müəllifindir

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədə (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)
Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
doktor Vaiz Səmədov.

Molla yas məclisində dünyasını dəyişdi

Dünən Salyan rayonunun Kürkənd kəndində, yaşadığı evin qonşuluğunda keçirilən yas məclisini idarə edərək 81 yaşlı molla Fitat Muradov dünyasını dəyişib.

Həmyerlilərinin virtualaz.org saytına verdikləri məlumata görə, Fitat Muradov yas mərasimlərinin məşhur mərsiyəxanı kimi tanınırdı. Onun qəfil ürək tutmasından vəfat etdiyi bildirilir.

Yeni ilin girməsinə sayılı günlər qalıb. Dünya sürprizlərindən biri də hər ilin ilk günündə insanlara qəfil varlanma şansı vermələridir. Yeni il lotereyaları dünyada maraqla gözlənən, izlənen və hər zaman nəticələri ilə xəbərlərə mövzu verən hadisə olub. Bəzən elə insanların lotereyada milyoner olması xəbəri dünyanı sarsıdıb ki... Yəqin ki, bununla bağlı çoxlu sayda filmlərə baxmışız, kitablar oxummuşuz.

Bəzi yaddaqalan hekayələri və onların nəticələrini sizə çatdırıraq. Məlum, yeni il qapıdadır. Bəlkə də hələ gec deyil...

Təqaüdcünün qəfil sevinci - 14 milyon dollar

2014-cü ildə kanadalı pensiyaçı Leon Hirtl lotereyada təxminən 14 milyon dollar udub. Təqaüdcü Yeni Şotlandiya əyalətində yaşayır. Ömrü boyu balıqçı olub və iki il əvvəl pensiyaya çıxıb.

Pensiyaçı lotereya bileti yerli aptekdən alıb. "Uduşlu bileti göstərdiyim qız uzun müddət inanmadı ki, mən milyoner olmuşam. O, bütün iş yoldaşlarını çağırırdı və onlar bileti bir yerdə yoxladılar", - deyər təqaüdcü jurnalistlərə bildirib. O, hələlik milyonları ilə nə edəcəyini bilmədiyini deyib.

Qeyd edək ki, "Atlantic Lottery" Kanadada 1976-cı ildən uduşlar keçirir. Bu müddət ərzində uduşlu məbləğ 5,5 milyard dolları keçib.

Öncə yuxusunda görüb, sonra bileti alıb, ardınca isə...

Yuxusunda uduşlu lotereya bileti gören Böyük Britaniyadakı "Kapadokya" türk restoranının ofisiyanti Fatih Özkan uduşun yarısına sahib olub. Bu ölkədə dərc olunan "Daily Express" qəzetinin yazdığına görə, 2012-ci ilin yanvarında F.Özkan yuxusunda əlində çoxlu pul olduğunu və yanında restoranın sahibi Hayati Kuskokoylunun dayandığını görür. Ertesi gün Fatih bossunu "Euromillions" lotereyasını almağa inandırır. Onlar 1 milyon funt uduşlar. H.Kuskokoylu pulların hamısını özünə götürmək istəyir. Bu zaman o, bileti özü aldığı və nömrəni özü seçdiyini iddia edir. F.Özkan isə biletin alınmasına səbəb onun yuxusunun olduğunu, bir neçə nömrə seçdiyini və biletlərin yansının pulunu ödədiyini israr edir.

2014-cü ildə məhkəmə F.Özkan və H.Kuskokoylunun mükafatı bölüşmələrinə dair qərar çıxarıb. Amma ofisiyanti işgötürəni bu hökmə etiraz edib. London apelyasiya məhkəməsi əvvəlki instansiyanın qərarını dəstəkləyib və H.Kuskokoylunun şikayətinin təmin olunmadığını bildirib.

Yanan təyyarədən sağ çıxıb, sonra da 1 milyon dollarlıq bileti udub

Bu ilin yayında isə daha maraqlı bir hadisə baş verib. Dubay hava limanında baş vermiş yanğından bir həftə sonra təyyarənin sərnişinlərindən birinin bəxti üzünə gülüb. Onun lotereyada 1 milyon dollar udması barədə xarici KİV məlumat yayıb.

Məhəmməd Bəşir Əbdül Xadar "Boinq-777"dəki 300 sərnişindən biri olub. Xəbər

fə lotereya bileti alan qız zəngin olduğu haqda sosial şəbəkədə status da yazıb. O, pul ilə birlikdə böyük hədiyyə paketi və İbiza adalarında tətillik etmək üçün şans da əldə edib. Əlil adamlara kömək etmək üçün yaradılmış bir könüllü qrupla çalışın qız işindən ayrılmayaca-

kı uduş variantı 26, 27, 46, 47, 52, 58 olub. Qadın Vuster şəhərində bileti aldığı qəzet kioskuna yollanaraq paltaryuyan maşında tanınmaz hala düşmüş uduş bileti göstərmiş. "Bilet cinsin cibində qalmışdı. Şalvarı yuyanda cibə baxmaq yadımdan çıxıb", - qadın deyib.

pulu qalır, bu məbləğin 16 milyon 548 min 23 dolları isə onun oğluna çatır. Çilingər pulun bir hissəsinə yeni yük maşını alacağını, eləcə də Nyu-York ştatında səyahət edəcəyini bildirib.

Lotereyanın qaydalarına görə, illik rüsumları ödəyərək

Çində 2 yaşlı oğlan İnternet-lotereyada bir milyon dollar udub. Mükafatı uşağın valideyni alacaq. Çinin cənubunda Quanchjou şəhər sakini olan 2 yaşlı oğlanın valideynləri klavirə ona rəqəm yığdırıb. Uşağın təsadüfən basdığı düymələrin rəqəmləri onlara 1,03

Onlar məhz yeni ildə varlanırlar

Yeni il lotereyalarının milyardera çevirdiyi dünya insanı - onlar haqqında nələ bilirik?

verildi ki, təyyarə Dubayda yerə enən zaman yanır. Alov təyyarəni bürüyən kimi ekipaj üzvləri və sərnişinlər sağ-salamat təxliyyə ediləblər. Yanğının söndürülməsi zamanı yanğınsöndürənlərdən biri həlak olub.

Bu hadisədən altı gün ötdükdən sonra yanan təyyarənin sərnişini olan 62 yaşlı hindlinin lotereyada bəxti gətirib. Xoşbəxt 0845 sayılı lotereya bileti əldə etmədən öncə hindli ailəsi ilə birgə Cənubi Hindistana necə səfər etməyi barədə düşünürmüş: "Mən Dubayda 37 il işlədim və həmişə hiss edirdim ki, bu mənim ölkəmdir. Hər zaman sadə həyat tərzi sürmüşəm, indi isə təqaüdə çıxmaq vaxtıdır".

"Hiss edirəm ki, Allah mənə ikinci həyatı verdi, mən o qəzani yaşadım. Bu pulla mənə xeyir-dua verdi ki, mən arta bilim, yaxşı işlər görə bilim. Bilirdim ki, Allah mənə hansısa konkret hədəfə görə xilas etdi. Ehtimal ki, bu məhz odur", - Məhəmməd Bəşir Əbdül Xadar əlavə edib.

2013-cü ildə ABŞ-ın Florida ştatından olan 84 yaşlı nənə ölkə tarixində iri "cek-pot"un sahibi olub. Qloriya Makkenzinin aldığı "Powerball" lotereyası ona 590 milyon dollar həcmində mükafat qazandı. Telekamaralar qarşısına çıxmaqdan imtina edən nənə deyib ki, lotereya bileti 2 dollara alıb. Lakin Qloriya nənə vergilər nəzərə alınmaqla mükafatın yalnız 370 milyonunu əldə edə biləcək. Çünki o, uduş məbləğinin bəzəlik ödənilməsinə istəyib. Qaydaya əsasən, 570 milyon dollar qalıb 30 il ərzində ödənilməli idi.

Şotlandiyada yaşayan Ceyn Park adlı qız həyatında ilk dəfə aldığı lotereya bileti ilə zəngin olub. 17 yaşlı qız "Euro-Millions" adlı lotereya bileti alıb. Lotereya çəkilişləri zamanı isə 1 milyon pound qazandığını öyrənib. Həyatında ilk də-

cağını da deyib. C.Park jurnalistlərə verdiyi müsahibədə çoxlu pulun onun həyat tərzi dəyişəcəyini, lakin xasiyyətini dəyişməyəcəyini bildirib: "17 il ərzində necə idimse elə də qalacağam. Dostlarımdan və işimdən heç vaxt vaz keçməyəcəyəm".

2011-ci ildə isə Moskvada əslən Belarusdan olan "bomj" lotereyada 700 min rubl (təxminən 25 min dollar) udub. Küçələrdə gecələyən, səfil həyat tərzi sürən 62 yaşlı kişi bu pula vətəninə özünə ev tikmək fikrindədir. Sən demə, Yuri adlı "bomj" axırıncı puluna lotereya alıb və bu bileti onun həyatını dəyişib. Vaxtilə Belarusda idman məktəbində məşqçi işləmiş Yuri sonradan yol qəzasında ailəsini itirib. Daha sonra onun evi də əlindən çıxıb. Pul qazanmaq üçün Moskvaya üz tutan Yuri burada yük daşıyıb, müxtəlif sahələrdə fəhlilik edib.

Britaniyanın Vuster şəhərində yaşayan qadının dediyinə görə, 33 milyon funt-sterlinq uduşu lotereya bileti ilə təsadüfən paltaryuma maşınının da yuyub.

Britaniyanın Milli "Camelot" lotereyasının son tirajında-

Kioskun sahibi Nat Patelin dediyinə görə, bileti "Camelot"un baş ofisinə yollayıb. Bilet yuyulduğu üçün oradakı tarix, ştrix-kod və qeydiyyat nömrəsi silinib.

Uduş məbləğini oğlu ilə bölüşüb

Nyu-Yorklu çilingər Entoni Perosi Powerball lotereyasından 136 milyon dollar qazanıb. O, bir ay ərzində böyük məbləğdə pul qazandığını heç bilmirdi. Perosi öz biletini martın əvvəlində Steyten-Aylendde Peydc avenyuda yerləşən "7-Eleven" mini marketində alıb.

Martın 14-də o, kafedə məhz bu mağazada alınan biletin qalib olduğunu eşidib. Amma kafenin müştərilərindən biri uduşun bir müəlliməyə qismət olduğunu dediyinə görə Perosi biletini yoxlamır. Aprelin 27-də çilingər lotereyanın uduş rəqəmlərini öyrənmək qərarına gəlir. İnternetdə uduş məlumatına baxan adam, cekpotu uduşunu öyrənir. O, uduşu məbləği öz oğlu ilə bölüşməyi qərara alır və məbləğin 30 faizini ona verir. Bütün vergiləri ödədikdən sonra Perosinin 38 milyon 612 min 55 dollar

pulu 30 il müddətində almaq mümkündür. Amma bütün məbləği birdəfəlik götürdükdə bu, nominal məbləğdən çox az ola bilər.

Powerball lotereyasında iki blokdan - birinci blokdan 5 (ağ şarlar 0, 1-dən 59-a qədər, ikinci blokdan isə bir rəqəm (qırmızı şarlar) 1-dən 35-ə qədər 6 rəqəm seçilir.

Onlar üzə çıxmaqdan qorxurlar

2014-cü ildə Kanadada Milad bayramında naməlum şəxs populyar "49-dan 6-sı" lotereyasında 1 milyon Kanada dolları (860 min ABŞ dolları) udub. Bu barədə Kanadada onlarla lotereya oyunu keçirən Atlantic Lottery şirkətindən bildirilib. "Hələlik məlum olan odur ki, uduşlu bileti Yeni Şotlandiya əyalətinin Keyp Brenton dairəsində əldə edilib. Uduşu təmin edən 6 nömrə bunlardır: 1-3-21-24-31-46, - deyər şirkət nümayəndəsi bildirib.

Amma maraqlıdır ki, bu günə qədər qalib olduğu halda, özünü gizlədənər də çox olub. Onlar çox vaxt oğrular, mafiyadan, naməlum qohumlardan özlərini qorumaq üçün belə addımlar atırlar.

milyon dollar (6,28 milyon yunan) qazandı. Ailə lotereya mərkəzindən mükafatı alıb.

Kaliforniyalı Bernice Gallego adlı 72 yaşlı qadın öz evinin zirzəmisində Amerikanın ilk beyzbol komandasının kartını tapıb. Əgər bu qadının həyat yoldaşı müdaxilə etməsəydi, 1869 Cincinnati Red Stockings kartını internet üzərindən 10 dollara satılacaqdı. Kartın üzündə bütün komandanın bir fotosü vardı. Arxa hissədə isə Nyu-York idman vəsaitləri istehsalçısı Peck & Snyder'in qırmızı-ağ reklamı var idi. Gerçəkliyi sübut olundandan sonra 19-cu əsrdən qalan bu kart hərəcda 75,285 dollara satıldı.

1990-cı illərdə Kaliforniyada gəlir məqsədli ikinci əl malların satıldığı bir dükana girən Teri Horton küncdə kimsənin istəmədiyi bir tablo görüb. Təqaüdcü, yük maşını sürücüsü olan qadın bu şəkildən xoşlanmasa da, onun gülünc olduğunu düşünərək iş yoldaşına alıb. Dəyəri 8 dollar olan tabloya 5 dollar verib alan qadının rəssam dostlarından biri onu görəndə şoka girib. Məlum olub ki, bu, Cekson Pollokun dəyəri 50 milyon dollar olan tablosudur. Qadının onu satması ilə milyonçu olması bir olub.

Belçikalıların lotereyadakı bəxti...

Belçika sakini "Euromillions" lotereyasında 25 milyon avrodan çox pul udub. Ötən ilin iyul ayında başqa bir belçikalı cekpotda 68 milyon avro qazanmışdı.

KİV-in məlumatına görə, lotereya oyunlarının vurgunu olan belçikalılar bir tiraja orta hesabla 3-5 milyon avro xərcləyirlər. Lotereyanın indiyədək keçirildiyi dövr ərzində krallığın 26 sakini əsas mükafatın qalibi olub. Onlar toplam olaraq 789 milyon avro alıb.

"Euromillions"un qaydalarına görə, çekpot sahibi anonimliyini saxlamaq hüququna malikdir. Qəfil böyük məbləğlərin sahibi olmuş sadə avropalıların böyük əksəriyyəti adının gizli saxlanmasına üstünlük verir.

□ Sevinc TELMANQIZI

MÜSAVAT

Son səhifə

N 288 (6609) 26 dekabr 2016

Yeni ildə bu hədiyyələri almayın!

ABŞ və Avropada aparılan sorğu bayramdan sonra mağaza rəflərinə geri qaytarılan hədiyyələrin reytingini hazırlamağa imkan verib. Nə qədər qəribə olsa da, ən uğursuz hədiyyələr sırasında ilk yeri paltar tutur. Rəyi soruşulanların 74 faizi onlara verilən hədiyyə paltarları geri qaytarırlar. Bu, paltarın üslubu, rəngi, ölçüsünün düzgün olmaması ilə bağlıdır.

Növbəti yerlərdə məişət avadanlığı, oyuncaq və hobbii atributları gəlir. 16 faiz onlara verilən oyuncaqları, 13 faiz hamam və mətbəx üçün dəstləri, 11 faiz qabları və məişət avadanlığını mağazaya geri qaytarır.

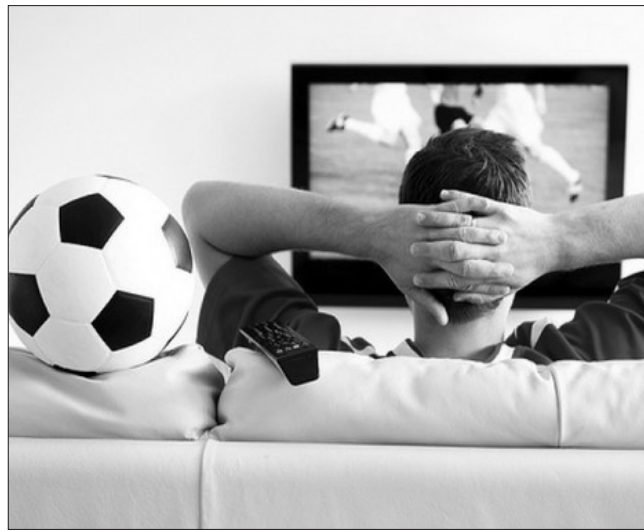
Uğursuz hədiyyələr siyahısında kosmetika və parfümeriya vasitələri də var. Verilməsi məsləhət olmayan hədiyyələrdən biri də texnika və mobil telefonlardır. Belə hədiyyələrin 5 faizi geri qayıdır. Araşdırmalar zamanı qərb ölkələrinin əhalisinin onlara lazım olmayan hədiyyələri almağı sevmədiyini ortaya çıxarıb.

Qeyd edək ki, bu il amerikalılar və avropalılar 4,28 milyard dollar dəyərində məhsulu mağazalara geri qaytarmaqla rekord vurublar.

Futbola baxmaq ürək xəstəliklərini artırır

Futbol üzrə dünya çempionatının azarkeşlərə təsirini öyrənən alimlər belə nəticəyə gəliblər ki, oyun zamanı kişilərdə ürək tutmalarının sayı üç dəfə artır. Alimlər bu halı 4 min nəfər azarkeş üzərində apardıqları uzunmüddətli tədqiqatlar zamanı müşahidə ediblər. Sonuncu tədqiqat zamanı azarkeşlərin tamaşa etdikləri çempionatın yeddi oyununun altısında ürək tutmalarının çoxalması müşahidə olunub.

Münhen alimlərinin fikrincə, futbola baxmaq ürək xəstəliklərini artırır. Oyuna baxarkən yaranan stress ürək ritminin artmasına gətirib çı-

xarır ki, bunun da nəticəsində infarkt baş verir. Tədqiqatçılar həkimlərə futbol hə-

vəskarı olan pasientlərinə dərmanların dozasını artırmağı məsləhət görürlər.

Delfinlər bir-birini adları ilə çağırırlar

Şotlandiyanın Sent-Endryus Universitetinin alimləri bəyan ediblər ki, delfinlər bir-birilərinə adları ilə çağırırlar. "Proceedings of the Royal Society B" nəşrinin yazdığına görə, bu dəniz canlıları bir-biriləri ilə fit səsləri vasitəsilə danışirlar. Mütəxəssislər fit səsinə xüsusi cihaz vasitəsilə yazıblar. Nəticədə məlum olub ki, delfinlər öz opponentləri ilə danışarkən fit səsinə xüsusi intonasiya ilə tələffüz edir, ada oxşar bir şey deyirlər. Heyvanlar məhz həmin səsi təkrarlayır və yalnız bundan sonra yeni fiti səsləndirirlər.

Alimlərin ehtimalına görə, yeni doğulmuş delfinlər belə öz analarının səsinə çox dəqiq tanıyırlar. Qeyd edək ki, daha əvvəl alimlər sübut etmişdilər ki, delfinlər də eynən insanlar kimidirlər. Onlar öz yaxınlarının ölümünə kədərənirlər. Aparılan araşdırmalar göstərib ki, dənizlərin sakinləri üçün təsadüfi ölüm qaçılmazdır. Delfinlər hər bir vəziyyətə müxtəlif reaksiya verirlər.

Bəzi insanlar bu qorxuya görə evlənmək istəmir

Elmdə "uzun müddətli əlaqə", ya da "evlənmə qorxusu" kimi adlandırılan bağlanma qorxusu, bu qorxunun səbəbləri və qorxunu dəf etmə üsullarını psixoloq Larissa Varol izah edib. Bağlanma qorxusu həm qadınlarda, həm də kişilərdə istənilən yaş dövründə yaşanan, onların həyatında müəyyən çətinliklər yaradan, münasibətlərində problemlərə səbəb olan və münasibətlərin uzun müddətli olmasına əngəl törədən psixoloji problemlərdən biridir.

Bağlanma qorxusu ədəbiyyatlarda "uzun müddətli əlaqə", yaxud "evlənmə qorxusu" kimi də işlənir. Amerikada aparılan araşdırma nəticəsində məlum oldu ki, son 40 ildə evliliklərin sayı nəzərə çarpacaq dərəcədə azalıb.

QOÇ - İşgüzar sövdələşmələrdə iştirak üçün böyük şansınız var. Bu istiqamətdə qarşınıza qoyduğunuz məqsədlərin əksəriyyətini reallaşdırma biləcəksiniz. Həmkarlarınızla ehtiyatlı davranın.

BUĞA - Dekabrın üçüncü dekadasının ən uğurlu gününü yaşayacaqsınız. Yeni təkliflər alacağınız, təzə xəbər eşidəcəyiniz labüddür. Bu gün hətta bir həftənin işini də görə bilərsiniz.

ƏKİZLƏR - Sağlamlığınıza diqqət yetirərsəniz, ixtiyarınızda olan bu təqvimdə bütün proseslər qənaətbəxş olacaq. Hətta nahardan sonra hansısa sevindirici hadisənin şahidi olacağınız da mümkündür.

XƏRÇƏNG - O qədər də səmərəli vaxt deyil. Ciddi iş görmək, uzaq səfərə çıxmaq, risk etmək sizə zərər yetirə bilər. Amma bu gün ürəyinizə yaxın adamlarla bir yerdə olmağınız vacibdir.

ŞİR - Pulla bağlı problemlərinizi bu gün yoluna qoya bilməyənsəniz, müəyyən çətinliklərlə baş-başa qala bilərsiniz. Bu istiqamətdə aktivliyinizi artırmağa səy göstərin. Saat 17-19 arası uğurludur.

QIZ - Bir qədər əsəbi ərafədir. Az qala ətrafınızda olan hər bir predmet və ya məxluq əsəbinizi tarıma çəkir. Özünü toxtaqlıq verin. Başınızı daha çox işlə qarışdırmağa çalışın.

TƏRƏZİ - Sürprizlərlə dolu bir vaxtdır. Hər dəqiqənin qədrini bilin. Mövcud situasiyaları dəyərləndirməyi bacarsanız, inanın ki, bütün proseslər səmərəli olacaq. Təzə xəbər də eşidəcəksiniz.

ƏQRƏB - İxtiyarınızda olan bu təqvimdə yeni işlərə başlamağa dəyər. Bu yönümdə ulduzlar da sizə təkan verəcək. Boş durmaq, ümitsizliyə qapılmaq olmaz. Ətrafınıza yaxşı adamlar toplaşmaqdadır.

OXATAN - Mənfi enerjili Ayın bürcünüzdə olması gününüzü bir qədər passiv edə bilər. Həmkarlarınızla aranızda yaranmış soyuqluq böyüməsin deyə, maksimum təmkin nümayiş etdirin. Çox pul xərcləməyin.

OĞLAQ - Buraxdığınız hansısa səhvə görə, daxili sıxıntılarınızın artdığı güman olunur. Bu səbəbdən də özünüzü ələ almaqda çətinlik çəkirsəniz. Axşama yaxın vəziyyətiniz tənzimlənəcək.

SUTÖKƏN - Planetiniz olan Saturnun aktivləşməsi fəaliyyət prinsipində, eləcə də qarşılıqlı münasibətlərdə proseslərin xeyrinə dəyişməsinə səbəb olacaq. Qərar qəbul edərkən özünü güvənə.

BALIQLAR - Ailə-sevgi münasibətlərində azacıq gərginlik gözənlir. Bunu aradan qaldırmaq üçün kənar müdaxilələrə baş qoşmamalı, dedi-qodudan uzaq olmalısınız. Daha səmimi görünün.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

İnsanların intuisiyası var imiş - elm sübut etdi...

Australiyanın Yeni Cənubi Uels Universitetinin tədqiqatçıları silsilə eksperimentlər zamanı intuisiya, ya altıncı hissənin mövcudluğunu sübut edib. Tədqiqatda iki könüllü qrup kompüter ekranındakı sağ və sol istiqamətdə hərəkət edən nöqtəyə baxıblar. Onlar öz intuisiyalarına əsaslanaraq nöqtənin son hərəkət trayektoriyasını qabaqcadan müəyyən etməli idi.

Bundan əlavə, monitorun sağ tərəfində yaxşı emosiyaları doğuran şəkil, sol tərəfində isə pis emosiyaya doğuran şəkillər parıldayırdı. Nəticədə məlum olub ki, yaxşı emosiyaya sahib olanlar öz intuisiyaları əsasında daha düzgün qərar verməyi bacarıblar.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.